

Velja po pošti:

za celo leto naprej K 26.—
za pol leta " " 13.—
za četrt leta " " 6.50
za en mesec " " 2.20

V upravnistvu:

za celo leto naprej K 20.—
za pol leta " " 10.—
za četrt leta " " 5.—
za en mesec " " 1.70

Za pošilj. na dom 20 h na mesec.

Posamezne štev. 10 h.

Uredništvo je v Kopitarjevih ulicah št. 2 (vhod čez dvorišče nad tiskarno). — Rokopisi se ne vračajo; nefrankirana pisma se ne sprejemajo. Uredniškega telefona štev. 74.

Političen list za slovenski narod

Upravišтво je v Kopitarjevih ulicah št. 2. — V sprejema naročnino, inserate in reklamacije. Upraviškega telefona štev. 188.

Inserati:

Enostop. petlitrsta (72 mm):
za enkrat 13 h
za dvakrat 11 "
za trikrat 9 "
za več kot trikrat . . . 8 "
V reklamnih noticah stane enostopna garmondvrsta 26 h. Pri večkratnem objavljenju primeren popust.

Izhaja

vsak dan, izveniš nedelje in praznike, ob pol 6. uri popoldne.

Shod slovanskih časnikarjev.

Opatija, 15. maja.

Krasna si, kvarnerska Riviera! Krasnejša pa še danes, ko pozdravljaš zastopnike vseh slovanskih narodov! Vedro nebo in sinje morje se strinjata z jasnimi pogledi sinov slovanske matere, polnih upov v boljše bodočnost.

Opatija, ta biser Adrije, je dostojno pozdravila slovanske brate. Vse priznanje za služi narodni občinski zastop, na čelu mu dr. Stanger, in pripravljali odbor, ki je tako izborno preskrbel za prijetno bivanje. Posebna hvala gre še pisatelju Viktorju Caru Eminu. Castni dan slovanskega časnikarstva je tudi častni dan naše Opatije!

Stevilno četo je odposlalo slovansko časnikarstvo na šesti kongres slovanskih časnikarjev v Opatijo. Od 277 slovanskih časnikarjev, ki so v zvezi slovanskih časnikarjev, jih je na sestanku navzočih okoli 120, med njimi 26 Čehov, 22 Poljakov, 10 Rusov, mnogo Slovencev, Hrvatov in trije zastopniki srbskega časnikarstva iz Srbije. Mirna in tiha je bila njihova pot do Opatije. Na slovanskih tleh so jih najprej pozdravljale v celju frankfurtarice, katere so celjski Nemci razobesili povodom 25letnice „Schulvereina“, potem pa niso doživeli do Opatije nobenega pozdrava. Tako zvano „Društvo slovanskih časnikarjev in književnikov“ ni nobenemu slovenskemu listu, razven „Slovenskemu Narodu“, poslalo naznanila o uri dohoda slovanskih časnikarjev, samo pa tudi ni storilo ničesar, da bi se slovanske časnikarje na njihovi dolgi poti mimo slovenskega središča dostojno pozdravilo. Tako so slovanski časnikarji na svoji poti gledali v slovensko-nemško zvezo zavito Ljubljano. Pozdrav slovanske množice slovanskim časnikarjem, napram katerim imamo Slovenci posebne dolžnosti, bi menda razburil nekaterim žive v vladni palači in tako se je „Društvo slovanskih časnikarjev in književnikov“ hrabro potuhnulo. Bolje se nemške-slovenska zveza ni mogla demonstrirati slovanskim časnikarjem, nego se je na ta način. Ob takih pojavih naj se nihče ne čudi, če se naše časnikarstvo tej organizaciji še ni pridružilo.

Tem pristronejši je bil pozdrav v Matuljah-Opatiji, kamor se prišli ob 9. uri zvečer. Množica naroda je navdušeno, na čelu jih hrvaški „Sokol“, pozdravljala slovanske časnikarje. Pozdravljali jih je župan Kastva, gospod M. Jelušič, in župan Volovskega, g. dr. Stanger, želeč, da bi se sestanek vršil v dobro narodovo in celokupnega slovanstva. Zahvalil se je tajnik zveze g. Hovorka. Na poti v Opatijo je narod ob cesti zažigal bengalične ognje in navdušeno klical časnikarjem.

Zborovanje.

Včeraj v nedeljo se je vršil v „Narodnem Domu“ v Volovskem šesti shod slovanskih časnikarjev. Otvoril ga je gosp. Holeček, ker je bil predsednik zveze g. Chylinski radi boleznj svojega sina zadržan udeležiti se shoda.

G. Holeček pozdravlja slovanske časnikarje najprej v hrvaškem jeziku na lepih tleh, kjer se združujeta Slovenec in Hrvat. Nato nadaljuje poročilo: Kulturno delo in vsestranski napredek, katerega so izvršili Slovenci in Hrvati, ki se javi tudi v časnikarskih shodih, nedavno v Ljubljani a sedaj v Volovskem priča, da te pokrajine še niso izgubljene za Slovanstvo. Čehi so z veseljem prihiteli med Slovence in Hrvate, da si ogledajo njihovo kulturno življenje in njihov napredek, ter se z radostjo udeležijo današnjega shoda.

Naši shodi niso politični, ampak kulturni. Časnikar mora svetovati narodu, ga navduševati, mu pomagati, vzbujati v srcih slovansko narodno čustvo in vnemati narodno mišljenje. Radi tega ima naš shod tudi političen pomen. Mi sicer nismo nobena postavodajna skupina, mi ne moremo delati postav, mi samo učimo in vzgajamo narod. Mi sejemo seme, ki bo šele v poznejših letih rodilo sad, katerega moramo sedaj čakati potrpežljivo.

Začetek naših skupnih shodov je bil zelo težaven. Bilo je med nami toliko nepoznanja in toliko nesporazumenja, da se je zdelo skoraj nemogoče ustanoviti skupno organizacijo. A sedaj smo praznovali že celo vrsto skupnih shodov in slovansko časnikarstvo se zbližuje in organizira vedno bolj.

Nato konča z vzklikom na hrvaška narodna junaka Zrinjskega in Frankopana in na škofa Strossmayerja velikega ljubitelja slovanskega narodnega obreda. Spominja se tudi umrlih članov časnikarjev med njimi tudi Podgornika.

Predlagal je končno, naj se izvoli ljubljanski župan Slovenec Ivan Hribar za prvega predsednika, Hrvat Gjalski za drugega in Poljak g. Zdzichowski za tretjega predsednika. Soglasno sprejeto. Iz vsakega na shodu zastopanega naroda se je izvolil po en tajnik.

Predsednik župan Hribar pozdravlja shod v vseh slovanskih jezikih.

Čehi so dali misel združitev slovanskih časnikarjev, organizacija slovanskega časnikarstva se je iz Prage razširila že po vsej naši državi. Toda porodila se je ta misel v starodavnej stolici Jagelonski v Krakovem. To nam je dokaz, da se tudi poljska duša čuti slovansko in da je vzajemnost slovanska se pričela raztezati tudi na narod poljski. Tudi med Poljaki prodira prepričanje, da je korist in prospek vsega Slovanstva tudi korist in prospek Poljske.

A tudi Rusi so se v obilnem številu udeležili našega shoda. To priča, da se skupna ljubav širi tudi med ruskim narodom in da se zbližujeta dva največja slovanska naroda na srečo lastno in na srečo vsega slovanstva in da bo izginilo enkrat to medsebojno sovraštvo, ki je samo v veselje in v korist našemu skupnemu sovražniku. Hrvatska časnikarska organizacija bo koristila tudi srbskemu narodu v Srbiji. Končno pozdravlja slovanske časnikarje in predlaga, da se pošlje cesarju udanostna brzojavka, obenem pa tudi brzojavni pozdrav mestom Pragi, Dubrovniku, Plznu, Krakovu, kjer so se doslej vršili časnikarski kongresi. Sprejeto. Predstavlja zastopnika vlade in župan g. dr. Stangerja. Pošlje udanostno brzojavko cesarju.

Zastopnik vlade baron Schmidt-Zabierow pozdravlja shod v hrvaškem jeziku, izražajoč, da dela shoda dosežejo zaželjeni uspeh v dobrobit naše preljubljene domovine („Živio“ klici) ter da odnese časnikarji najboljše vtiske iz čarobne naše avstrijske Revierje.

Župan dr. Stanger pozdravlja shod: Tako važnega kongresa še ni imela Opatija. Vsi člani velike slovanske rodbine so se zbrali danes tu! Med seboj se spoznavate! Krasna je ta misel! Tu je ta misel, vresničuje se, zedinjujejo se Slovani na kulturnem polju, in to me veseli še posebno, da se vrši na tleh naroda hrvaškega. Udobnosti vam posebne ne moremo nuditi, na početku smo svojega razvika, a oduševljeno, pobratimsko Vas pozdravljamo. Po pozdravljam Vas in želimo: Ne pozabite nas! (Veliko navdušenje in ploskanje!)

Nato spregovori vseučiliški profesor Zdzichowski iz Krakova. — Slovanski časnikarski shodi so zelo važni, ker pripravljajo zbližanje slovanskih narodov. On, kot Poljak, hoče govoriti samo o razmerah rusko-poljskih, katerih se je ravnokar dotaknil gospod predsednik. Dan, ko se je pričela rusko-japonska vojna, pomeni začetek nove dobe za slovanstvo. To je dan, pomemben kot vzetje Carigrada od Turkov. On pomeni konec hegemonije, in presledo-

vanja drugih narodov od ruske birokracije. Zalibog časnikarstvo slovansko pomena ni razumelo tako. V Rusiji je ogromen prepad med ljudstvom in med birokracijo. Vse rusko časnikarstvo zahteva svobode tiska in pisave. To je tudi prvi korak do rešenja rusko-poljskega spora. Rusko liberalno časnikarstvo je sprejelo v svoj program — samoupravo Poljske, Litve in Rusije. Avstrijsko slovansko časnikarstvo naj se pridruži ruskim časnikarjem in rešen bo rusko-poljski prepri.

Nato se še enkrat oglasi predsednik Hribar in pravi, ker se je omenjalo njegovo ime, hoče izraziti željo, da bi se spravila tudi ta dva slovanska naroda. Morda bo shod v Moskvi spomnil korak, k temu zbližanju. Vendar želi on z vsemi drugimi gosti da bi Rusija premagala svojega sovraga. (Burno odobravanje.)

Nato so sledila poročila o posameznih organizacijah slovanskih časnikarjev. V imenu Čehov je poročal g. Cejnek, v imenu Poljakov sta poročala gg. Laskowicki in Smólski, v imenu Rusov g. Mončalovskij, v imenu hrvaških časnikarjev g. dr. Loskovič, v imenu slovaških g. Svetozar Hurban-Vajansky, katerega poročilo je bilo najbolj žalostno. Hurban je povdarjal, da je med Slovaki pri mažarskih razmerah nemogoča vsaka časnikarska zveza. V imenu Slovencev je poročal g. Govekar, ki je omenil žalostne usode nekaterih slovanskih časnikarjev in književnikov posebno Podravskega (Petra Miklavca), ki je v revščini blaznel in tudi njegova hči je potem vsled bede blaznela. Stjepan Radić je govoril za neodvisno časnikarstvo, da mu ne bo treba biti odvisnim in delati kompromisov s političnimi strankami ter prodajati svojega prepričanja.

Ob 12 uri je predsednik zaključil zborovanje, nakar se je v Grand Hotelu ob pol 1 popoldne vršil banket. Banket je na čast časnikarjem priredila občina.

Banket v Grand Hotelu.

Župan dr. Stanger nazdravlja časnikarjem in prosi, naj poročajo laskavo o lepi, krasni Opatiji, ki naj bi se posebno priljubila Slovanom. Opatija se je iz malih početkov razvila v svetovnoznano zdravilišče. Omenja žalostnih razmer v Istri, kjer morajo Slovani sami vzdrževati šole, da jim otrok ne ukradejo. Napija županu Hribarju, predsedniku shoda, katerega je sveti duh razsvetlil, da razume toliko slovanskih jezikov. Živio Hribar!

Hribar: Slovanski svet ima veliko naravnih krasot, a te so običajno v rokah tujcev. Skoro bi bilo tudi z našo lepo Opatijo tako. Srce nam je danes veselja vtrpalo, da je občinski svet tega kopališča, ki je na svetovnem glasu v narodnih rokah. Med rodoljubi, ki so se prizadevali, da ohranijo ta kraj slovanstvu, je gotovo dr. Stanger, naš gostitelj. (Velike ovacije dr. Stangerju.) Dokler bo stal na čelu opatijske uprave mož tako znamenitih svojstev, bo ostala Opatija v hrvaških rokah. Govornik omenja le vtis, ki so ga napravile narodne zastave, ki so nas povsod v tem svetovno znanim kraju pozdravljale. Dr. Stangerju kličemo iz vsega srca češki: „Na zdár“, poljski „Niech żyje!“, ruski „Spasibo“ in jugoslovanski „Živio“!

Hrvaški pisatelj Gjalski: Ideja slovanska nas druži! Ta nas bo rešila! Nasprotniki nas zatirajo, ne ker smo Hrvati, Slovenci ali Čehi, ampak ker smo Slovani. Ideji slovanski napija.

Rus Vergun:

Mi nimamo dela s politiko, zato hočem odgovoriti na govor g. Stangerja. On je rekel, da Opatija morda pride v sovražne roke. (Klic: To je politika!) — Ne, to je turistika! — Ako bi naši Slovani namesto da bi hodili v Nizzo in v Monte Carlo, šli v Opatijo, potem bi ohranili to zemljo slovanstvu. Potem govori hrvaško in slednjič izpregovori nekaj besed po poljski: Zavlada naj vzajemna ljubav in prizanesljivost in potem bodemo silni in zmagoviti proti vsem

našim sovražnikom. Mi smo grešili vsi. Vi Poljaki zatirate naš narod v Galiciji, Rusi zatirajo Poljake na Ruskem. Mi vam samo povračujemo, kar ste vi delali in še delate z nami. Vse krivice morajo prenehati in delati moramo vsi skupno, da rešimo slovanstvo.

Slovak Hurban, ki je za svoj narod presedel mnogo let v ječi: Mnogo se govori med vami danes in ob drugih prilikah o medsebojni ljubezni. Seveda bi bilo lepo, ako bi se vsi medsebojno ljubili, toda tako daleč ne moremo hrepeneti. Dovolj bi bilo, ako bi prestala medsebojna zavist. Ako ne bomo sovražili drug drugega, potem bomo silni in si priborili prava, katera nam gredo.

Anton Trstenjak v ime Slovencev: Doživeli smo mnogo v zgodovini slovanski, tisoče let hodimo po Evropi, a si nismo mogli priboriti svoje eksistence. Nikdar si je ne bomo priborili, če bomo to, kar naši očetje. Mi moramo biti pravi Slovani, ne s frazo, ampak z dejanji, ki nam morajo biti vsak dan pred očmi. Poglejmo okolu sebe: vidimo izgubljene armade. Noben posamezen narod ne šteje nič, je šibak, a je močan, če se združimo v eno telo. Poleg jugoslovanske, češko slovanske vzajemnosti naj se govori tudi o poljsko-slovanski vzajemnosti, a triumf naše moči bo, kadar bomo mogli govoriti tudi o poljsko-ruski vzajemnosti. (Viharno odobravanje.) Naj se ta brata pospešujeta v vseh svojih intencijah! Združimo se pod staro majko Slavo in delujmo le v njen blagor! Slava naši materi!

Poljak Grabrowski nazdravlja hrvaški duši, ki je odkritosrčna. Izraža simpatije Hrvatom. Gjalski napija Poljake.

Dr. Baxa: Moji predgovorniki so povdarjali, da nečje govoriti o politiki, a vendar so vsi njihovi govori uhaljani na politično polje. Mi se političnim vprašanjem ne moremo izogniti. Ona tvorijo naš poklic. Nespametno je, ako se misli, da je politika lastnina samo takozvanih „visokih“ politikov. Vsled tega je prišlo, da na Ogrskem vlada peščica Mažarjev in v Cislajtanijsi smatrajo Nemci hegemonijo za svojo last. Mi smo zatirani povsod, v šolah, v gospodarstvu itd., zato ker smo najbolj in predvsem zatirani v politiki. Mi, slovanski časnikarji, moramo vzgojiti narod, da si bo delal politiko sam, in tedaj imajo Slovani bodočnost.

Dr. Poščič iz Opatije v imenu občinskega odbora in prebivalstva pozdravlja časnikarje. Veliko je bilo napičnic. Tako je naša navada, potem pa ostane vse pristarem. Navadno ostane samo pri idejah. Naj ne ostane delo današnjega sestanka le na papirju! Slovansko vzajemnost gojimo vztrajno v dejanju! Cesar se naši nasprotniki boje, tega se moramo držati. Bodimo praktični, složni od najvišjega do najnižjega. Deljenje v stranke je plod naših narodnih nasprotstev.

Dr. Porčić kritizira nato, da se je pokazal tudi začetkom na kongresu čut robstva, ker se je klanjalo predsedstvo do zemlje. Mi hočemo predvsem pravice.

Vseučilišnik Benešić iz Zagreba se zahvaljuje najprej hrvaško in potem poljsko g. Grabrovskemu za njegov pozdrav. Razviti se mora vzajemna vez med Hrvati in Poljaki, kakor je bila za časa Gundulića. Radi tega je pozdrav Grabrovskega vse Hrvate zelo razveselil in hrvaški narod jim ga vrača iz srca.

Poljak Jastovicki: Culi smo že mnogo o ljubezni. Toda sveto pismo pravi: Ljubezen brez del je mrtva. In poljski narod ima navado, da izraža pri teh prilikah svojo vzajemno ljubezen s staropoljskim „Kochajmy sie!“ Nato napijejo Poljaki z zdravico: Kochajmy sie! (Ljubimo se!)

Hribar odgovarja Porčiću: Po tem govoru sem stal pred Vami kot obtoženec. Če vi moje delovanje opazujete, sem čist gledalec tega pred vami. Treba je pa varovati

tudi neko vrsto oblike. Na vrsti je bila taka brzojavka vedno, predlagal sem jo na željo centralnega odbora, ne pa sam iz svoje volje. To je tradicionalno. (Medklici.) Če me že posajate na obtožno klop, me sodite vsaj pravično!

G. Sijački, odlični časnikar iz Belgrada: Jaz kot zastopnik iz svobodne kraljevine Srbije... (Gromovit plosk. Več minut trajajoči vsikli.) Govornik nazdravlja imenom srbske časnikarske zveze. Složni smo močni. Kot svobodni Srb iz svobodne kraljevine pijem čašo na srečo vseh Slovanov! (Velikanske ovacije zastopnikom Srbov)

Oficielni del banketa je bil nato končan. Pozneje so govorili še Vergun in drugi o dolžnosti slovanske politike.

Državni zbor.

Dunaj, 14. maja.

Krošnjarski zakon.

Sinoči je imela zbornica sejo do pol 12. ure. Razne stranke so želele, da se vrši še prvo branje vladne predloge glede italijanske fakultete v Roveredu.

Ob 10. uri se je pričela razprava o onih točkah krošnjarskega zakona, ki jih je premenila gosposka zbornica. Tako določa gosposka zbornica, da sme krošnjar osem dni ostati v mestih, trgih in krajih, kjer je sedež politične oblasti. Obrtni odsek pa predlaga samo tri dni, kar obvelja.

Najdaljša je bila razprava o § 12. Ta paragraf določa po besedilu obrtnega odseka, da sme občinski zastopnik prepovedati krošnjarstvo na določen ali nedoločen čas. Ta sklep pa mora odobriti deželni vlada v dogovoru s kmetijskimi zastopi, obrtniško zbornico in dežel. odborom. Gosposka zbornica pa zahteva, da smejo obč. zastopi prepovedati krošnjarstvo le v glavnih deželnih mestih, v krajih z več ko 5000 prebivalci, v kopališčih in v izrednih slučajih tudi v drugih krajih. Take sklepe pa mora odobriti trgovinsko ministrstvo. Krošnjarstvo v kopališčih pa morejo obč. zastopi prepovedati le z dovoljenjem ministrstva za notranje posle. To premembo poslanske zbornice so zagovarjali trgovinski minister, dr. Ofner in dr. Ellenbogen, vsi drugi pa načrt obrtnega odseka. Pripomniti moram namreč, da vse premembe gosposke zbornice razširjajo pravice krošnjarjev, dočim bi obrtni odsek najraje prepovedal vsako krošnjarstvo. Velika poslanska zbornica je za omejitev krošnjarstva, izvzemši določene vrste domače industrije.

Poslanska zbornica je torej odklonila premembe gosposke zbornice, t. j. olajšave za krošnjarje, ki po vaseh prodajajo razno preležano in preperelo blago, izmečke, ki jih v mestih ne spravijo v denar.

Paragraf 14 določa, da krošnjarji ne smejo prenašati ali prevažati blaga z živino. Trg. minister pa sme to dovoliti za prodajo domače industrije ali za tako blago, ki ga morejo krošnjarji prevažati le z živino. Torej za suho robo, lonce i. t. d. ta določba ne velja. — Gosposka zbornica pa hoče, da smejo krošnjarji uporabljati tudi pse, kar pa je poslanska zbornica odklonila.

Paragraf 16. našteva razne okraje, ki imajo posebne olajšave za krošnjarstvo. Poslanska zbornica je bila preje dovolila olajšave za domačo industrijo sploh v kočevskem, črnomeljškem in v novomeškem okraju. Gosposka zbornica pa je izboljšala to določbo ter sklenila, da se dovolijo posebne olajšave za ves kočevski politični okraj, dalje imenoma za Planino, Stari Trg, Radence, Dol, Čepiže, Dol Podgora, Dobljče, Obrh, Tančič, Goro in Butoraj v črnomeljškem in za črnomošnjice in Poljane v novomeškem okraju. Obrtni odsek pa je vstavil še Toplo Reber v novomeškem okraju.

Na Primorskem veljajo posebne olajšave za sodni okraj Bovec in občino Trnovo v tolminskem okraju.

Posl. dr. Gregorčič je predlagal olajšavo, oziroma izjemo tudi za sodni okraj Kobariid in občino Ponikve. Poslanska zbornica je odobrila sklep gosposke zbornice z dostavkom, da dobe te olajšave ali privilegije le osebe, ki imajo domovinsko pravico v naštetih krajih.

Paragraf 18. določa kazen za razne prestopke. Obrtni odsek in poslanska zbornica sta bila določila kazen do 600 kron. Gosposka zbornica pa je znižala najvišjo kazen na 300 kron.

Pri tem paragrafu sta zabavala zbornico semit dr. Straucher in antisemit dr. Pommer.

Zbornica je končno znižala najvišjo kazen na 300 kron ter odobrila ostale paragrafe. Mogoče pa je, da gosposka zbornica ne pritrdi sklepom poslanske zbornice in da zopet vrne krošnjarski zakon.

Italijanska univerza.

Že pozno zvečer se je pričelo prvo branje vladne predloge, ki določijo italijansko pravno fakulteto v Roveredu. Med sejo so

se mnogi trudili, naj bi se črtali posamezni govorniki ali pa naj omejili na kratke izjave. Toda nekateri govorniki so bili gluhi za vse prošnje. Hoteli so prodati svoje govore, ki so jih nosili že tedne v žepih. Omenil sem že, da se je v prejšnjih letih vršilo prvo branje izključeno brez razprave. Šele l. 1897. je obstrukcija udomčila razvado, da se vrši razprava tudi pri prvem branju vladnih predlog. In tako je bilo sinoči zbrana zbornica do pol 12 ure. Mnogi so dremali po klopih in hodnikih, eni si kratili čas v restavraciji, okoli 100 poslancev pa je „občudovalo“ modrost avstrijskih vlad in nemških strank, ki zahtevajo, oziroma vzdržujejo ravnopravnost le za nemški rod v Avstriji. Sinoči smo celo čuli od dr. Erlerja, da vlada sploh zlorabi § 19. drž. tem. zakona na korist Slovanom in na škodo Nemcem. Po Erlerjevi razlagi § 19 samo določa, da se smejo nemški jeziki v Avstriji gojiti v ljudskih, srednjih in višjih šolah le kot učni predmeti, ne pa rabiti kot učni jezik.

V imenu italijanskega kluba je posl. dr. Bernatti v dolgem govoru dokazoval, da imajo Italijani v Avstriji po svoji kulturi, številu prebivalstva in davčni moči pravico do popolne univerze. In to univerzo zahtevajo edino le v Trstu, ki je v vsakem oziru najpripravnije mesto za italijansko univerzo. Nemci temu ne morejo ugovarjati, ker Trst je italijansko (P) mesto, Slovenci pa bivajo v okolici in teže v Ljubljano. Ko je dr. Bernatti končal, so burno ploskali italijanski dijaki, ki so bili zbrani na galeriji. Dr. Bernatti je govoril precej smešno v obliki, a samozavestno po vsebini. Povsem pritrujemo Italijanom, v kolikor se pritožujejo proti nemški hegemoniji v državi. A da bi navzlic temu bili Italijani zatirani v Avstriji, da so dalje primorske pokrajine italijanske dežele, temu moramo odločno ugovarjati. Mi v Avstriji ne poznamo niti italijanske dežele, ker na Tirolskem, Goriškem, v Istri in Dalmaciji so Italijani v manjšini. Pa tudi Trst ni italijansko mesto, dasi ima italijanski značaj. Pač pa brezobzirno priznamo, da imajo tudi Italijani pravico do višje šole, četudi so po številu najmanjši narod v naši državi.

Rusinska univerza.

Rusinski poslanec Romančuk izjavi, da Rusini glasujejo za italijansko univerzo, a zahtevajo univerzo tudi za rusinski narod, ki šteje 3 in pol milijona duš v Galiciji in Bukovini.

Slovenska univerza.

Posl. Plantan v imenu svojih tovarišev izjavi, da ne ugovarjajo italijanski pravni fakulteti, toda ne v Trstu. Ob enem pa naj vlada zakonito zagotovi slovensko univerzo. Slovenci ne zahtevajo, da se ta koj ustanovi univerza.

Tu moramo pač pripomniti, da ta odstavek Plantanovega govora ni bil srečen. Kaj nam hasni samo zakonito jamstvo? Saj nam § 19. jamči skoraj že 38 let ravnopravnost v uradu, šoli in javnosti, in vendar smo danes na slabšem, nego pred leti. Paragraf 19. drž. tem. zakona je za nas Slovence še vedno mrtva črka. Mi zahtevamo ta koj vsaj pravno fakulteto v Ljubljani. In ta „junctim“ morajo slovenski poslanci staviti v proračunskem odseku in pri drugem branju v zbornici.

To stališče je v kratki izjavi označil v imenu „Slovanske zveze“ posl. dr. Ploj, rekoč: Razprava v vladnih predlogih pri prvem branju je le razvada iz časa obstrukcije. V proračunskem odseku in pri drugem branju bomo obširneje označili svoje stališče. Danes pa izjavimo troje: 1. Mi Slovenci in Hrvatje priznamo Italijanom pravico, da zahtevajo in dobe italijansko univerzo. 2. Italijanska univerza pa more biti le na čisto italijanskem ozemlju, torej ne v Trstu ne v Gorici, ne v Kopru, ne v Zadru. 3. Ob enem zahtevamo vsaj pravno fakulteto v Ljubljani.

V imenu Hrvatov je še posl. Biankini izjavil, da ne ugovarjajo italijanski fakulteti v Roveredu. Ako bi pa vlada morda ustanovila italijansko univerzo v Trstu ali v kakem drugem mestu, kjer bivajo tudi Slovenci in Hrvatje, moglo bi se to zgoditi le v sporazumu s Slovenci in Hrvatji pod gotovimi pogoji. Končno zahteva, da avstrijska vlada prizna nauke na zagrebški univerzi kot veljavne za dalmatinske in istrske Hrvate.

Vladno stališče.

Naučni minister dr. vitez Hartel je izjavil, da se vlada načelno ne protivi novim univerzam. Prvi pogoj pa je, da je vsaka univerza postavljena na trdna, zdrava tla, da ima pogoje življenja. Tako je baron Gautsch kot naučni minister že l. 1896 priznal, da je druga češka univerza, in sicer na Moravskem potrebna. V ta namen pa je treba denarja in potrebnih profesorjev Sicer pa bode vlada v proračunskem odseku označila svoje stališče glede češke univerze na Moravskem, glede rusinske in slovenske pravne fakultete v

Ljubljani. Glede italijanske univerze, oziroma pravne fakultete je izjavil minister, da morejo biti Italijani zadovoljni, ako jim jo vlada nudi v Roveredu. Sicer pa bode mogoče v odseku o tem govoriti.

Iz tega govora je razvidno, da vsaj naučno ministerstvo še vedno omahuje. Poslanec Galek je tudi izdal tajnost, da je dr. pl. Körber obljubil Italijanom univerzo v Trstu. In morda bi se bilo to zgodilo, ko bi bil danes Körber še na krmilu.

Socialni demokratje.

Jake spretno je govoril soc. demokrat dr. Ellenbogen. Mi bi povsem pritrdili njegovim besedam, ko bi ne vedeli, kam pes tace moli. Ožigosal je politiko avstrijskih vlad, ki se drže načela: Divide et impera. Govornik zagovarja narodno avtonomijo in pravice italijanskega naroda.

Temu povsem pritrujemo, dasi je preje mogoč zakon v varstvo narodnih manjšin v vsaki deželi, nego zakonita narodna avtonomija v okrajih z mešanim prebivalstvom. Odločno pa moramo Ellenbognu ugovarjati, da Slovani v Avstriji hočejo razpad države. To velja pač o nemški in italijanski irredenti, ki vedno drže nejezično na dan. Kar se tiče Jugoslovanov, Slovencev in Hrvatov, so bili vedno zvesto udani državi in vladarju. Istinito pa je, in tega ne tajimo, da so nam doslej vse avstrijske vlade slabo plačevale našo vztrajno zvestobo in udanost.

Kdor najbolj kriči, kakor mlade kukavice v gnezdu, tem vlada donaša pičo. A mi smo zarod, ki pada iz gnezda svojih staršev. Navzlic temu nas še veže ljubezen na dom in državo. Toda zadnji čas je pa tudi, da nehamo biti sluge narodov, domači zajci za razne birokratske poizkuse. Kri ni voda, in ta kri nam daje moč in pogum da rabimo tudi skrajna sredstva v obrambo pravic našeg naroda, ki se ni uedinjal avstrijskim birokratom za skladoleče in snop bobove slame.

Nemci in Italijani.

Izmed nemških poslancev sta govorila le dr. Erler in Stein. Oba sta odločno naglašala, da Italijanom ne dovolita spleh nobene univerze. Stein je v svoji gorečnosti celo pretil s prusko „pikelhavbo“. Druge nemške stranke so molčale, ker še vedno upajo na kompromis z Italijani. Vederemo.

Čehi.

V imenu čeških poslancev je izjavil dr. Žaček, da zahtevajo češko univerzo v Brnu.

Vladna predloga je bila izročena proračunskemu odseku, ki bode o njej razpravljal pri poglavju „visoke šole“.

Kočno je zbornica pritrdila premembi gosposke zbornice v zakonu glede vojaške priprave.

Rusko-japonska vojska.

Rusko brodovje.

Saigon, 13. maja. (Agence Havas.) Od 9. t. m., ko je eskadra Roždestvenskega zapustila zaliv v Vanfonu, ni nobenega poročila o gibanju brodovja.

London, 14. maja. Iz Honkonga poročajo: Združeni ruski brodovji s polnim parom ploveta proti prelivu Bašik. Predsnočnim se rusko brodovje napadle japonske torpedovke, ki so čakale v zalivu Tomani. Napad je bil odbit, ker so metalci svetlobe torpedovke ob pravem času signalizirali.

Angleški parnik zadel na mino.

Tokio, 13. maja. Angleški parnik „Sobralense“, ki je plul iz Niučvana v Kobe, je blizu Port Arturja zadel na mino ter se takoj pogreznil. Čolni iz Port Arturja so rešili vse Evropejce, ki so bili na krovu; več neevropskih popotnikov in moštvo parnika se je pa, kakor se sedi, potopilo. Zdi se, da je zašel parnik v vodno okrožje, kjer se nahajajo mine, nakar se je ladje opozorilo.

Japonski transportni parnik zadel na mino.

Cifu, 13. maja. (Reut. urad.) Japonski transportni parnik „Sejntsu-Maru“, ki je bil z vojnimi potrebščinami namenjen v Niučvang, je blizu otokov Miautau zadel na mino, vsled česar je bil en del ladje odtrgan. Ladja se je kakor sodijo, še ponoči potopila.

Obsedno in vojno stanje na Formozi.

Tokio, 13. maja. Uradna objava s katere je bilo nad vsem otokom Formoza proglašeno obsedno in vojno stanje, stopi z današnjim dnevom v veljavo.

Vladivostoško brodovje.

Pariz, 14. maja. Iz Peterburga poročajo: Vladivostoško brodovje je odplulo na odprto morje ter se sedaj nahaja v japonskih vodah. Brodovje obstoji iz treh križark, iz več brzih premo govnih parnikov in iz dveh podmorskih čolnov. Od petih podmorskih čolnov, ki so jih prepeljali po železnici v Vladivostok, se trije nerabni za dolgo vožnjo. Ostali so za brambo Vladivostoka. Ker ima pa tudi Tego podmorske čolne, pričakujejo, da se bodo najprvo spopadli med seboj podmorski čolni.

Avstrijska mornarica.

Rusko japonska vojska je pokazala, po kakšnem tipu morajo biti zgrajene moderne bojne ladje, da ustrezajo svojemu namenu. — Bojne ladje morajo biti predvsem velike, morajo imeti obsežen oklep, veliko skladišče za premog in mnogo oddelkov. Potem pa morajo imeti ladje težke in velike topove. Najnovejši in najboljši ladji sta sedaj angleški „Lord Nelson“ in „Agamemnon“. Ladji imata 16.500 ton, 20.000 konjskih moči, 4305 centimeterske topove, 10 topov 23 cm., dvajset topov 76 cent. in mnogo brzostrelnih topov in mitraloz. Hitrost znaša 19 knotov. Kaj pa avstrijska vojna mornarica? Ta ima tri ladje, ki bi se sploh v moderni bitki ne mogle rabiti. Te so: „Tegetthoff“, „Erzherzogin Stephanie“ in „Erzherzog Rudolf“. „Tegetthoff“ ima šest 24 cent. topov, ki pa ne morejo streljati na več strani, ker so slabo postavljeni. Dolgi so ti topovi le 35 kalibrov, dočim bi morali imeti 40 do 50. „Tegetthoff“ ima 5 modernih 15 cent. topov, ki pa niso obvarovani z oklepem. Vrh tega nima ladja dvojnega dna in je popolnoma nezmožna odbijati torpedne napade.

„Rudolf“ in „Stephanie“ sta pa še manjša od „Tegetthoffa“. „Rudolf“ ima 6900 ton, „Stephanie“ pa celo samo 5100 ton. „Rudolf“ ima tri 305 cent. topove, ki so kaj nesrečno postavljeni, zamorejo se namreč obračati le za 180°, če obstreljujejo sovražno ladjo in še to ne brez nevarnosti. „Stephanie“ je še slabše oborožena in ima oklep 23 milimetrov iz navadnega jeklenega pleha; moderne bojne ladje pa imajo 80 do 100 mil. oklepa iz niklastega jekla. Prostor, kjer je stroj in kotli, je pri teh dveh ladjah brez vsakega varstva. Stroji se zastareli in porabijo mnogo oglja, imajo pa zelo majhno skladišče, tako da „Stephanie“ shaja le dva dni brez nalaganja.

Tri ladje tipa „Monarch“ so zgrajene po najmodernejših principih, pa so premajhne (5900 ton) tako da imajo premale prostore za premog in hitrost zgolj 17 knotov. — Veliki topovi zamorejo obstreljevati 230°, toda mali topovi so preslabi, da bi zamogli škodovati torpedovkam. Ladje razreda „Habsburg“ so izvrstne, kar se tiče oklepa in hitrosti (1967 kn.), škoda da imajo le tri 24 cent. topov; to se pa izravna, ker imajo dvanajst 15 cent. topov.

Ladje tipa „Erzherzog Karl“ so popolnoma moderne. Imajo sicer samo 24 centimeterske topove, pa dvanajst 19 centimeterskih topov. Hitrost je skoro 20 knotov. Imajo torej še s t modernih hitrih bojnih ladij, ki pa jih zavira na hitrem kretanju šest zastarelih. Pri kakem umikanju pred sovražnikom bi morali žrtvovati najmanj tri ladje, da se nam vse ne potope: na drugi strani pa bi ne mogli izkoristiti naših zmag, ker manjka tolikim ladjam potrebne hitrosti. Našemu ladjevju, ki ima, če vzamemo sposobnejše ladje, 74.520 ton in 17 knotov, se lahko postavi nasproti italijansko brodovje z isto hitrostjo s 16 ladjami in 203.954 tonami.

Kar se tiče topništva, je razmerje našega do italijanskega 1 : 3. dočim je bilo l. 1866 pri Visu dosti boljše, 3 : 4.

Dogodki na Ruskem.

Peterburg, 14. maja. Izvrševalni odbor ruske soc. dem. stranke je izdal oklic, v katerem napada liberalno časopisje in meščanstvo in jo pozivlja, naj se prepričajo, da ne bodo dosegli brez samopomoči ničesar.

Peterburg, 14. maja. Kakor sklepajo, delavci ne bodo priredili na pravoslavni prvi majnik izgredev, a pripravljajo se na odpor, če bi poizkušala policija motiti slavje.

Odesa, 14. maja. V tukajšnjem mornariškem okraju so odkrili delavnico za izdelovanje bomb, v kateri jih je bilo šest izdelanih.

Peterburg, 14. maja. Senat ni ugodil ničnostni pritožbi morilca velikega kneza Sergija Kolajeva in je potrdil smrtno obsodbo.

Peterburg, 14. maja. Podadmiral Nacunova je s tremi strelji usmrtil njegov strežnik iz maščevanja, ker ga je odpustil in bi bil moral na bojišče.

Peterburg, 14. maja. Mesca aprila je umrla za kolero v Kušku, Ašabadu in Caringu povsod po ena oseba. Vlada je naročila zdravnikom, duhovnikom in učiteljem predavati o kolero. Vlada dovoli za

sredstva proti koleri 2000 rubljev. Ob Volgi ustanove 59 zdravstvenih postaj.

Kijev, 14. maja. V stanovanju nekoga dijaka so dobili priprave za izdelovanje bomb.

Sosnovice, 14. marca. V podjetjih Hutove banke so pričeli stavkati delavci. Stavkajo tudi delavci v Fitznerjevi in Gamperjevi tovarni.

Makedonija.

Sofija, 9. maja.

Polkovnik Jankov, član odbora Čončeva, je šel s 400 ljudmi proti Skoplju. Izpočetka se je mislilo, da se gre samo maščevati nad Grki, ki so nedavno razrušili njegovo rojstno mesto Zagoričane, a sedaj se čuje, da je šel pripravljat splošno vstajo.

Anatol Leroy-Beaulieu je v Sofiji javno predaval o balkanskem vprašanju. Kot vzor južnih Slovanov je priporočal balkansko federacijo. Edino sredstvo za pomirjenje Makedonije je avtonomija, za katero naj složno delajo vsi balkanski narodi.

Albanska četa je prodrla v Andrijeviški okraj in je tam ubila črnogorskega pastirja. Razdraženi Črnogorci so zasledovali Albance in ustrelili dva moža.

Turška vlada je vložila v Atenah odločen ugovor, ker prestopa vedno več grških vstajskih čet v Makedonijo. Generalni nadzornik Hilmi paša je dovolil tujim orožniškim častnikom, da si smeje ogledati zapore. Pravice pa nimajo, vršiti z jetniki preiskav, ker smeje to le sodišča.

Potovanja srbskega kralja.

V Beogradu se govori, da bo kralj Peter obiskal tuje dvore, ker je vlada ljubosumna na bolgarskega kneza Ferdinanda ki je bil povsod prijazno sprejet. Ker bi ne kazalo v zdanih razmerah potovati v Peterburg so povprašali v Rimu. A v Rimu so odgovorili, da bi ne imeli radi če obišče dvor srbski kralj, ne da bi obiskal tudi ruskega in avstrijskega dvora. Kralj sam ni posebno unet za obisk na tujih dvorih, ker potuje rajši po svojem kraljestvu.

Kongres francoskih železničarjev.

Na kongresu francoskih železničarjev v Parizu so sklenili prirediti na Francoskem na en dan shode, na katerih bodo zahtevali starostno preskrbo. Sklenili so tudi delati za to, da dobe 1. majnika 1906 vsi delavci osemurni delavnik.

Nemški državni zbor.

V seji nemškega državnega zbora je bila 12. t. m. zanimiva razprava. Berolinska sinoda je vložila prošnje proti umazaniam spisom. Poslanec katoliškega centra Roeren je govoril, naj se upošteva peticija. Nasprotovali so socialni dekomratje in liberalci, ki se pa podlegli, ker je sklenila zbornica, naj vlada uvaža peticijo. Kjer se gre za zagovarjanje svinjarije in pohujšanja ljudstva se gotovo najdejo čedni bratci liberalci in socialni demokrati!

Dnevne novice.

Na shod slovanskih časnikarjev v Opatiji smo odpeslali včeraj iz Ljubljane naslednje brzojavke: Uredniško obje „Slovenca“ najiskreneje pozdravlja shod slovanskih časnikarjev. Slovanski časnikarji naj uče slovanske narode v Avstriji vedno večje odločnosti! — Uredništvo „Slovenca“. — V imenu 25 000 svojih naročnikov pozdravlja shod slovanskih časnikarjev uredništvo „Domoljuba“.

Delavska društva, pozor! V nedeljo, dne 9. julija t. l., bo pri Devici Mariji v Polju posvetovanje zastopnikov naših delavskih društev ob blagoslovljenju zastave endotne organizacije. Na tem našem shodu bo delavstvo predvsem izrazilo svoje zahteve glede vladnega zakonskega načrta o starostnem zavarovanju. Načrt resolucij in natančnejši spored bosta odposlana v kratkem. Dolžnost naših delavskih društev je, da bedo vsa zastopana na zborovanju. Začetek zborovanja ob 9. uri dopoldne.

„Narod“ in Bonomelli. Kjerkoli ubere „Narod“ kako izjavo kakega škofa ali teologa, ki je po njegovem mnenju bolj „prostomiseln“, je kar ves iz sebe in jame na vso moč zavijati in domnevati. Tako posebno izrablja škofa Bonomellija. „Narod“ ni vreden, da primerja Bonomellija s svojimi prizadevanji, ker je „Narod“ brezversk in plitev, škof Bonomelli pa globoko veren in vsestransko izobražen. Bonomelli je nedavno spisal obširno apologijo krščanstva in cerkve, „Narod“ pa oboje dan na dan napada. Nekemu prosvetljencu „Narodovemu“ se je pred kratkim zdelo truda

vredno, napisati cel uvodni članek o znamenem Bonomellijevem delu ob priliki nastopivšega XX. stoletja in se je kaj ponašal s svojo učenostjo, češ, glejte, kaj vse vemo. Mi smo vedeli za Bonomellijevo brošuro že pred leti, ko se vsem „Narodovim“ učenjakom o njej še sanjalo ni. Seveda se med katoliki takrat ni oglasil nobeden proti nji, ker je omenjeno delo popolnoma korektno in ga vsak izobražen katoličan odobrava. Ravnotake je s postnim pastirskim pismom škofa Bonomellija, o katerem je „Narod“ napisal 6. maja dolgo notico. To pastirsko pismo so objavili vsi znameniti katoliški listi, n. pr. „Osservatore Cattolico“, „Kath. Kirchenzeitung“, „Vaterland“ itd. in sicer celo s komentariji, ki odobravajo besede učenega in vernega škofa kremonskega. „Narod“ se je seveda na vse kriplje lagal in sicer tako naivno, da mu nikdo takega otročjega početka ne more zameriti. Dejal je, da je papež Pij X. dovolil, da sme to Bonomellijevo pastirsko pismo krožiti po Italiji in da je to znamenje, da je papež naklonjen reformi. Če je papež naklonjen reformam, je to dobro znamenje; povsod se s časom vrinejo napake in se je cerkev vedno odpravljala, ne da bi se kdo nadtem spodikal: le v kranjski trli liberalni stranki nimajo smisla za zdrave reforme, sicer ne bi tako žalostno propadala... Drugič pa papež ni o tej brošuri ničesar sklenil, ni je ne dovolil in ne prepovedal; „Osservatore Romano“ je podal ofiicelno izjavo, ki pravi: „Pooblašeni smo objaviti, da sveta stolica ni v nikaki zvezi z ono brošuro in da je vrhovni pastir ni povzročil, ne prepovedal in ne priporočil“. Bonomellijeva izvajanja se pa tičejo z golj Italije, kar je „Narod“ zamelčal. Kaj čudo, ko vendar pastirskega pisma nikoli ni imel v rokah, ampak je njegovo vsebino pesnel iz židovskih listov. Da je o Italiji mnogo prazneverja, je res in tega ni grajal samo Bonomelli, ampak od nekaj vsi cerkveni krogi, od papeža počenši. Kar se pa tiče reform, je to stvar, ki „Narod“ prav nič ne briga — liberalci naj prej sebe reformirajo in potem naj skrbje za druge!

Blagoslovljenje zastave krščansko-socialne organizacije pri Devici Mariji v Polju bo v nedeljo, dne 9. julija t. l., popoldne. Želeti je obilne udeležbe. Osobite želimo, da bi bila zastopana naša izobraževalna društva in bila slavnost splošna za našo nepolitično organizacijo. Vsak, ki se bo udeležil slavnosti, bo zadovoljen in se bo gotovo tudi kaj naučil, ker je naša organizacija pri Devici Mariji v Polju popolna in obstoji iz „Krščansko-socialnega izobraževalnega društva“, „Strokovnega društva za delavstvo“, „Konsumnega društva“ in pa „Rajfajzovke“. Organizacija ima dva doma: konsumne društvo ima svoj dom, ima pa tudi velik in lep dom negospodarska organizacija. Podrobni spored še priobčimo.

— Iz Poljan nad Skofjo Loko. „Gorenjec“ se zelo trudi, da bi nered pri hranilnici storjen za časa poslovanja Franc Grošeln iz Poljan zavrnil na sedanje vodstvo, pa kdor se pere z umazaniam „Gorenjcem“, se pač ne more očistiti. Z dne 6. maja „Gorenjec“ v Grošelnovem zagovoru priznava, da je res, kar trdi sedanje hranilnično vodstvo, namreč ko pravi, da pri posojilnici ni bilo vse v redu, in da so se vršile, kakor pravi „Gorenjec“ sleparije, da je zmanjkalo v blagajni, seveda tolika vsota ne, kakor trdi „Gorenjec“. To je istina in, zaradi tega je bila tudi pravda, dopisnik se pa sramuje povedati resnico, da je sodišče dognalo po izvedencih za knjigovodstvo, da je primanjkljaj nastal ravno v istem času, ko je bil Franc Grošeln obenem načelnik in blagajničar hranilnice. Pojasnil je vse zadeve „Domoljub“ dne 4. maja popolnoma, a „Gorenjec“ še nadalje povprašuje kdo da je poneveril dotično vsoto. To ravno je vprašalo v pravdi proti Grošelnu sedanje vodstvo hranilnice! Kdo pa je zamogel to storiti brez vednosti Grošelnove in kdo bi zamogel dati o tem pojasnilo kakor on sam? Na njega se obrni tudi „Gorenjec“, saj je on za časa primanjkljaja v svoji hiši hranil v zaprti sobi hranilnično blagajno, v kateri je bil denar in knjige; ključje od blagajne je nosil vedno kar pri sebi v žepu. Pojasnilo lahko dá tudi Cude Grošeln iz Poljan, kako in zakaj da je lastnoročno na svojo knjižico, in to vselej takoj po uradnem dnevu vzdigoval

denar, ter je sam sebi 183 kron preveč izplačal, kar je pred sodiščem priznal, in je bil obsojen v povračilo. Povprašaj tudi pravicoljubni „Gorenjec“ pri Grošelnu, kako je to, da ni plačal kupljene žindre in je ista vsota nad 700 K prišla hranilnici na škodo, za kar je bil tudi obsojen in je povrnil. Nadalje se lahko vpraša, zakaj je tako hitel skrivati svoje premoženje in je svoje zemljišče prezadolžil z izposojilem, akoravno je dovelj denarja pri hiši. Tako je tudi terjatev pri Viharju in Polenšku hotel svojim otrokom darovati, da bi je hranilnica ne dobila. Kar se pa tiče konsuma, o tem niti ne govorimo, kolike vsote so drugi vsled Grošeln terpeli. Vse to pa „Gorenjec“ lahko brez skrbi poročaš, ker za vse to imamo na razpolago gotove in sodne dokaze. Kar se pa tiče sedanjega odbora, lahko odgovarja, ker je takoj, ko je dobil knjige v roke, storil svojo dolžnost, da je natančno preiskal in dognal kar ni bilo v redu in je storil potem potrebne korake. Dopisnik tudi zdihuje, da imajo ljudje tako malenkostne pojme, da niti ni vredno govoriti tu pri nas. Res je, da mu ni vredno govoriti, saj „Gorenjec“ pri nas res nobeden ničesar več ne verjame, posebno pa od tega časa ne, odkar so bili bratje Stanoniki lansko leto prav vsled „Gorenjčevih“ lažnjivih obrekovanj zoper hranilnico občutno kaznovani. Zato je pa tudi to naša zadnja beseda o hranilnični zadevi; na druga obrekovanja in lažnjiva zavijanja niti ne odgovarjamo.

— Iz Stjerneja: Prijatelji višav že nestrno vprašujejo, kdaj bo shod na „Gorjancih“? Naznanja se nam, da bo ob ugodnem vremenu 4. povelik nedeljo t. j. 21. maja.

„Če gremo na Gorjance, Bomo jedli pečene jance. Gor“ se sv. Miklavž časti, Vlah pa Kranjca pogosti“.

Stjernejska himna.

— Belokranjska železnica — in pomanjkanje krme. „Narod. Gospodar“ piše: Izvanredna suša v lanskem poletju uničila je po raznih pokrajinah krmo, vsled česar so morali živinorejci svoje hleve izprazniti ali pa si po visokih cenah od drugod krmo preskrbeti, pri čem jim je šla vlada v toliko na roko, da je prevzela plačilo tovrstnih stroškov. Na Kranjskem trpel je črnemeljski okraj največ in je imel najhujše pomanjkanje krme. Živinorejci bi sicer radi nakupili seno, a dovažati bi se moralo od drugod. Ker se pa najbližje železniške postaje oddaljene mnogo ur, bili bi dovozni stroški od bližnje postaje ogromni; radi tega poskočila je cena sena na 12 in morda celo več kron — in to je preveč. Ako bi že imeli železnico, bi jim dovažala seno, recimo po K 7 — 100 kil — in tako cene bi marsikateri živinorejec rad plačal, ki je moral letos živino prodati. In če bi nas zopet kdaj zadela taka suša, — se pač spet ne bode lahko pomagalo Belokranjci, — ker železnice ni. Letošnje pomanjkanje krme je pač vidljiv migljaj za naše poslance — in posebno še za poslance Belokranjce — in druge činitelje — belokranjska železnica se mora vendar enkrat zgraditi.

— Umrl je za jetiko v Stražišču pri Kranju dijak kranjske gimnazije, sedmošolec France Hacin. Rojen je bil l. 1884. na Trati v velesovski fari. Bil je zelo nadarjen in priden. Pogreba v ponedeljek na šmartinskem pokopališču so se udeležili tudi kranjski dijaki. Njegovi tovariši dijaki, mnogi meščani in duhovni gospodje iz Kranja in Smartna so mu izkazovali veliko ljubezen s tem da so ga pogostokrat obiskovali in mu pomagali po svojih močeh z besedo in dejanjem. Vse to jim povrni dobri Bog! Pokojnemu pa naj sveti večna luč!

— Povečana šola. V Prečni pri Novem mestu so otvorili nedavno II. razred.

— Drugi mednarodni botanični shod na Dunaju. Vsled priprav za drugi mednarodni shod botanikov odpotuje večje število avstrijskih in inozemskih botanikov na Primorsko, v Dalmacijo, Črno Goro, Bosno in Hercegovino, da si ogledajo rastlinstvo v teh deželah. Znanstveno petovanje bo trajalo približno štiri tedne.

— Otvorili se v nedelje podzemeljsko jamo v Divači, ki nosi ime „Jama prestolonaslednika Rudolfa“. Dasi je bilo slabo vreme, je bilo pri otvoritvi 800 oseb. Kakor znano, je jama last tržaške podružnice „Sloven planinskega društva“.

— Nekaj za davkoplačevalce. Pod tem naslovom je priobčil „Slovenec“ dne 22. aprila razsodbo upravnega sodišča št. 12.388 iz leta 1904., da so vloge za obvestilo podatkov pri odmerjanju osebni davkov koleka preste. To opazko izpopolnimo s sledečimi pojasnili: Razsodba se opira na § 219. davčnega zakona z dne 25. oktobra 1895., po katerem so pritožbe koleka proste. Torej morajo tudi tisti pripravljavni koraki glede vloge za podatke, s katerimi se more podpirati pritožba, proste biti koleka. V tej zadevi je

vložil že leta 1899. in 1901. poslanec Pfeifer predlog, da morajo prošnje za podatke, ki omogočijo vložiti pritožbo proti odmerjenju osebni davkov, biti koleka proste. Predlagal je to raditega, ker so davčne oblasti protipostavno zahtevale kolek 1 K za vsako tako prošnjo. Utemeljevanje tega predloga je v prilogah državnozbornskih stenografičnih zapisnikov. Ta predlog je bil tembelj umesten, ker vlada svoje obljube, da se bo novi davčni zakon dobrohotno izvrševal, ni izpolnila, marveč nasprotno pripuščala, da so nekateri pregoreči davčni uradniki delali zapreke in težkoče in tudi zahtevali kolek 1 K za navedene prošnje. Omenjeni predlog je torej v soglasju z razsodbo upravnega sodišča št. 12.388 de 1904. Ta razsodba je tem večje važnosti, ker je upravno sodišče v slični zadevi slovenskega štajerskega poslance poprej ravno nasprotno razsodilo (št. 4777 de 1904.). Želeti je, da obvelja razsodba upravnega sodišča številka 12.388, v soglasju s predlogom poslance Pfeifferja, da se že itak s plačili, sitnostimi in nepotrebnimi pisarijami obremenjenim davkoplačevalcem ne nakladajo povrh še denarne kazni zaradi nepostavne postopanja davčnih oblasti.

— Dekanijskim in župnim uradom in knjižnicam, kakor tudi posameznikom bo dobro služila nova, zelo pregledna zbirka vseh avstrijskih zakonov s potrebnimi komentari in mnogoštevilnimi vzorci za samostojno uradovanje: „Das österreichische Recht. Ein Hilfsbuch für praktische Juristen, Beamte, Gewerbetreibende, Kaufleute, Haus- und Grundbesitzer u. s. w., enthaltend eine Sammlung aller die Verfassung, Verwaltung, das Finanzwesen, sowie die Justizgesetzgebung, die Industrie, den Handel und das Gewerbe betreffenden Reichsgesetze und Verordnungen, mit Erläuterungen und einem erschöpfenden Formulare als Anleitung zur selbstständigen Verfassung von Klagen und Eingaben bearbeitet und herausgegeben von Dr. Friedmann, Sandig und Dr. Wach.“ Trije vezani zvezki, cena K 50. — „Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani dopošlje delo na naročilo poštne prosto.

— Ustna matura na naših srednjih šolah vršila se bode tako-le: na prvi ljubljanski gimnaziji v času od 1. julija do 7. julija; na drugi ljubljanski gimnaziji v času od 1. julija do 5. julija; na kranjski gimnaziji v času od 17. julija do 21. julija; na novomeški gimnaziji v času od 26. junija do 28. junija; na ljubljanski višji realki pa v času od 10. julija do 15. julija.

— Popravek. V notici političnega pregleda o preporodu na Norveškem v 98. št. „Slovenca“ (29. april 1905.) se je vrnila čisto nehoti neljuba pomota. Roman Björnsterne Björnsona, ki smo ga imeli v mislih, je roman „Na Božjih potih“ (nemški prevod: Auf Gottes Wegen; založba Albert Langen 1903.). V naglici se nam je zapisala znana drama: O naša moči. To v blagohotno vpoštevanje.

— Letno poročilo „Ljudske posojilnice“ je dobiti brezplačno med uradnimi urami v posojilničnem uradu dokler je kaj poročil na razpolago.

— Desetletnico kot minister za unanje stvari obhaja jutri grof Goluchovski.

— Deželni zbori. Včerajšnji „Wien. Ztg.“ priobčuje cesarski patent, s katerim se skliceta v zasedanje nižjeavstrijski in bukovinski deželni zbor na 17., istrski na 25. v Koper, češki 17. in bukovniški na 18. t. m.

— Shod pri Devici Mariji v Polju. Včeraj popoldne je bil nepolitičen shod za delavstvo pri Devici Mariji v Polju. Priredilo ga je strokovno društvo. Nastopili so Ablauf, Brice, Jeriha, Moškerc, Rihar in jako lepo ženska govornica, ki so govorili o potrebi delavskega združevanja o dolžnosti delavcev nasproti delavski organizaciji in pa o stališču delavstva pri D. M. v Polju. Udeležba je bila jako dobra. Po shodu so pa zabavali domači tamburaši, pevke in pevci zborovalce, ki so želeli, da bi se to zgodilo pri vsakem zborovanju.

— Slovenci v Jeruzalemu. Preteklet velikonočne praznike obhajalo je 37 slovenskih romarjev v Jeruzalemu in v njegovi okolici. Največ bilo jih je pod spretnim vodstvom č. g. o. Benigna Snoj iz Aleksandrije. Seveda opravljale so se skupne molitve v milem slov. jeziku. Ravni taki bili so razni govori. Kolikor nas je bilo v lepem Avstrijskem gostišču, ne moremo zadosti zavaliti veleč. gg. vodji: Dr. Felingerju in dr. Ehrlichu za vsestransko požrtvovalno modro postrežbo. Kake dobro dene človeku, ki je daleč od domovine v tujem kraju, pa je pod varno in prijazno streho domačinskega gostišča! Oni dnevi ostati morajo vedno v najprijetnejšem spominu!

— **Porotne obravnave v Gorici.** V ponedeljek 15. t. m. se prične v Gorici porotno zasedanje. Prva obravnava se bo vršila proti Robertu Manfrediniju radi tatvine; 16. t. m. bo proti Alojziji Sinigrovi iz Dornberga radi detomora. Tretja obravnava 17. t. m. se bo vršila proti Al. Persolju iz Mirnika radi posilstva. Dne 18. bo obravnava proti Al. Nuninu in Chioprisa radi tatvine. Potem pride na vrsto še obravnava proti nekemu Križničju radi goljufije in končno še dve tiskovni pravdi.

— **Česa se Nemci bojijo?** Pod tem naslovom piše „Mir“: Nedeljska „Kärntner Zeitung“ je priobčila vest, ki ima naslov: „Das bedrohte Deutschum in den Alpen“. (Nemštvo proti nevarnosti) V tej vesti tarna neki neznan politik o velikanski nesreči, ki preti Nemcem z italijanske strani ter pravi, da bi bilo sedanje bojno stališče koroških Nemcev v nacijskem boju popolnoma izgubljeno, ako bi se na Tirolskem cela dežela do Brennerja potalijancila. Potem pa pravi debesedno: „Zveza Slovencev z Laibi, če bi tudi bila le prehodna, bi imela najhujše posledice za nemško posest v jugovzhodnih Alpah“. — Torej zveze Slovencev z Italijani se bojijo Nemci. Res imenitno! In zato tudi skušajo na vsak način netiti prepričanje med narodnostima, kajti po starem pregovoru ima tedaj tretji dobiček, kadar se druga dva prepirata. Nemci hočejo le v kalni vodi loviti in to se jim je dosedaj še vedno posrečilo. Vprašamo pa le, kaj bi res bilo petem, ako bi se Jugoslovani združili z Italijani v boju proti Nemcem? O takrat bi nam začeli Nemci kazati vse drugače prijazno lice, kakor pa sedaj, kajti šlo bi jim res za kožo in njihova ošabnost bi se kmalu izpremenila v krotkost.

— **Nov prispevek k staremu poglavju.** Društvo peštarjev za pokrajine: Kranjska, Primorje in Dalmacija — torej za trojico pokrajin, katerih prebivalstvo je v svoji skupnosti po velikem večini slovenske oziroma hrvaške narodnosti. To društvo nam je doposlalo te dni neko vest in zastrmeli smo. Ne radi vesti, ampak radi nadpisa na papirju in na kurti, kajti ta nadpis se glasi z drugimi tipi: „Verein der k. k. Postmeister, Postexpedienten und Postexpeditoren in Krain, Küstenland und Dalmatien“. In spodaj: „Società dei i. r. maestri, comessi e speditori postali della Carniola, del Littorale e della Dalmazia“. Torej niti črke slovenske, oziroma hrvaške jeziku, razun na pečatu, na katerem je nadpis trojezičen. Citatelji gotovo strme z nami, če jim še povemo, da je predsedništvo sedaj v — Litiji! — Naj li dajamo še posebej izraza svojemu ogorčenju, ko društvo inteligentnih in ob enem — če le hočejo — neodvisnih mož iz treh pokrajin s pretežno slovanskim prebivalstvom piše uredništvu slovenskega lista na takih tiskovinah? Ne, komentar prepričamo zavedni slovenski javnosti! — To je tako-le nov prispevek k staremu poglavju o — slovenski nezavednosti

— **Radeškim liberalcem v odgovor.** V 23. št. „Slov. Naroda“ neki dopisnik iz Radeč veliko preveč in resnično na kvar povišuje zmago liberalne stranke pri zadnjih občinskih volitvah, ki so se vršile velike sredo. Liberalni dopisnik se baha, da je zmaga liberalna stranka v vseh treh razredih. Ako količkaj trezno misli, bi moral sam priznati, da taka zmaga niti ne zasluži imena „zmaga“, ako ne gresta v boj dva nasprotnika; saj brez boja vendar ni zmage. In v našem slučaju je prišla liberalna stranka sama na volišče. Naša stranka se volitev to pot ni udeležila: 1. Ker je dosedanji liberalni odbor proti volji davkoplačevalcev povzročil zidanje nove šole, ki bo stalo ogromne vsote, gotovo ne iz prihranjenega. Naj tedaj isti dosedanji odbor novo šolo tudi dozida. 2. Ker se nam ni poljubilo vzprijaziti tako neumne in strastne agitacije, kakor je to počenjala liberalna stranka, in to z različnimi nepravilnostimi, ki se dajo še zmiraj dokazati. 3. Si naša stranka pač misli, ako je „napredno“ gospodarsivo res tako dobro, kakor se hvali, da to privoščimo iz vse duše liberalcem; ako pa ne, kar utegne res biti, bode isto zopet samo od sebe in morebiti še prehitro razpadlo. Da pa naše ljudstvo ni tako povsem liberalno, je najboljši dokaz dejstvo, da se je kljub velikanski agitaciji od strani liberalne stranke v vseh treh razredih od 600 volivcev volitev udeležilo samo 80. „Naše ljudstvo“ — trdi liberalni dopisnik — „vedno bolj uvideva, da ni tista stranka njegova prijateljica, ki ga spravlja v škodo“. Res je, podpišem z obema rokama. Toda katera stranka pa ljudstvo spravlja v škodo? Dopisnik meni, da klerikalna. In to svoje mnenje izkuša podpreti s propadom radeškega konsuma, o katerem trdi, da so bile pri njem „tako velikanske izgube, da so morali plačati vsi udje dvojen delež, odborniki pa po 700 do 800 K.“ Iz katerega vira je zajel te visoke številke ne vemo, pač pa vemo iz zanesljivega vira, da so se odborniki samo zavezali plačati po 160 K ako bi bilo treba, da pa doslej še ni nobeden plačal

vinarja. Torej je dopisnikova trditev neosnovana. Ako hvali dopisnik dosedanje župana Antona Wetzla, češ, da se je po njegovi skrbi plačalo nekaj občinskega dolga, bi moral še dostaviti, da je detični dolg zapustil pobegli liberalni župan Brunšmid. Iz trte izvite je v dopisu, da bi bil kdo dosedanega župana Antona Wetzla ovajal deželnemu odboru, temveč pritožbe se se delale le proti občinskim računem. Kakor liberalci, tako i mi sami želimo, da bi dosedanji župan še nadalje županoval, saj mu gre vsa čast. Čeprav pripada napredni stranki, je vendar vsaj toliko veren in udan katoliški cerkvi, da ga vidimo vsako nedeljo in vsak zapovedan praznik pri sv. maši. Zato zasluži tudi našo pohvalo.

Ljubljanske novice.

lj Delniška stavbinska družba „Union“ v Ljubljani kupila je ob Miklošičevi cesti in Dalmatinovi ulici ležeče A. D e g h e n g i j e v o stavbišče.

lj Petindvajsetletnica Schulvereina. O praznovanju petindvajsetletnice Schulvereina je bilo občinstvo mirno. Čuti so bili le posamezni žvižgi in živio kliči v Zvezdi. Policija je nastopala taktno. Na Francovem nabrežju sta bila prijeta dva fantiča, ki sta klicala „Živio“, to je bilo vse. G. ravnatelj Wiesthaler je smatral za potrebno, da je izdal okrožnico po razredih; v kateri se hujuje nad „lažilisti“, ki baje dijake hujskajo k demonstracijam. Kolikor je nam znano, ni hujskal noben slovenski list. Kar je „Slovenec“ pisal, je pa le resnično poročal. G. ravnatelj bi dobro storil, če bi povedal, kdo so ti „lažilisti“.

lj Uspešen lov ljubljanske policije na roparja. Kakor smo poročali, izvršil se je bil v noči od 10. na 11. t. m. v Predilnih ulicah nad posestnikom Francem Roterjem iz Srednje vasi pri Goričah roparski napad. Ropar je posestnika napadel od zadaj, ga vrgel na tla in mu odvzel okrog 140 kron denarja in neko srečko. Policija je zaprla takoj nekaj oseb, ker je sklepala, da je moral biti napadalec le eden izmed onih, ki so bili v Roterjevi družbi. Tudi pravega storilca je imela že policija v kleščah, a ga je zopet izpustila, ker je oropani Roter odločno trdil, da je nedolžen. Ker ga je policija izpustila, ga je potem lažje vnovič izsledila. Ropar, ki je brezposeln 27 letni natakari Josip Marovič iz Fare pri Kostelu v kočevskem okraju, se je čutil popolnoma varnega. Ko je bil prijel je imel pri sebi samo okrog 26 kron denarja, prenočeval je pa v Kolo-dvskih ulicah v neki gostilni. Ker si je bil Mavrovič v zavesti, da ga bo pustila zdaj policija v miru in da ne bo za njim nič več poizvedovala, je prišel drugi dan še pozno zvečer v Turkovo prodajalno v Prešernovih ulicah, kjer je nakupil za 84 kron raznega perila. — Popoldne je bil tudi pri brivcu v Prešernovi ulici, kjer je naletel na nekega policijskega stražnika, ki ga je takoj prašal, če so roparja že dobili. Ko mu je pa ta zanikal, ga Mavrovič potolaži, naj bo le miren, roparja boste kmalu imeli. Ker so detektivni mislili, da se ropar mora in mora izslediti, so vedno intenzivnejše poizvedovali. V soboto popoldne se je vili dež, ker pa detektiv ni hotel biti moker, je stopil v Turkovo prodajalno prosit dežnika. Tu mu je pa prodajalka Antonija Vodiškova začela pripovedovati, kako dober „kšeft“ je v petek zvečer napravila. Povedala mu je tudi, da so mu pomagali nesti blago na neko prenočišče na Dunajski cesti. Detektiv je je še poprašal za osebni popis kupca, ko je izvedel zanj, je postal tako nervozen, da jezične prodajalke, ki mu je hotela še povedati, da se je kupec pri nji ženil, ni mogel več poslušati. Izginil je iz prodajalne kakor kavra in šel takoj stvar poročat policijskemu šefu, ki je odredil, da se kupca Mavroviča poišče in aretirajo. Trije detektivni so se podali na omenjeno prenočišče, kjer jim je sobarica pokazala velik Mavrovičev kovčeg. Povedala je, da je ta Mavrovič že kake tri tedne v Ljubljani, da pa vedno tam ne prenočuje. Prenočeval je zdaj zadnje dve noči in pride ponavadi ob pol 3 h kosilu. Detektivom zdaj ni druzega preostajalo, kakor podati se v gostilno in čakati na Mavroviča, da se povrne. A Mavroviča ni bilo. Čakali so nanj od sobote popoldne, do 12. ure sinoči, tako, da so že mislili, da jo je popihal. Vrnili se je še le danes zjutraj in ko ga je sobarica zapazila, je tekla na koledvor po policijskega stražnika, ki je Mavroviča odvedel v zapor. Mavrovič taji zločin in pravi, da je denar dobil dema. Toda tajenje mu ne bo dosti pomagalo, ker so dobili pri njem tudi ukradenno srečko. Roparja so izročili dežel-nemu sodišču.

lj Ljubljanski krojaški vajenec v varstvu tržaške policije. Pri tržaški policiji se je zgledal 15letni krojaški vajenec Francišek Šinkovec, ki trdi, da je pobegnil iz Ljubljane, ker se je skregal s svojo materjo. Begunec je šel v Trst peš brez denarja.

lj Prebrisana tatova. Pred nekaj dnevi je prišla k zasebnici Jerici Osval-

devi na Radeškega cesti neka 17letna deklica, ki ji je rekla, da se piše Petrič in jo pregovorila, da ji je posodila nekaj obleke. Ko je deklica dobila obleko, je šla v stanovanje Uršule Rinkove in si najela sobo. Ko se je pa Rinkova za kratek čas odstranila iz stanovanja, ji je neznanka ukradla iz kovčega srebrno uro, vredno 20 kron in odkurila s plenom.

lj Prijet prisiljenec. Dne 28. marca pobeglega prisiljenca Karola Sibica so v Celovcu dne 5. t. mes. prijeli zaradi hudodelstva tatvine. — Prisiljenca Matija Reinerja, ki je ušel od dela pri demobranski vojašnici, so pa prijeli v Trstu.

lj Na strelne vaje je odšel danes zjutraj tukajšnji bataljon 17. pešpolka.

lj V deželni bolnišnici so pretekli mesec sprejeli 768 bolnikov; vseh bolnikov je bilo 1265. Konec meseca ostalo je 450 bolnikov v oskrbi.

lj Slovensko gledališče dobi kakor čujemo ravnatelja-nadzornika. Slovenska opera dobi novega režiserja v osebi g. Lorenza.

Razne stvari.

Najnovejše.

Petindvajsetletnica Pobedonosceva. Iz Petrograda javljajo, da je te dni Pobedonoscev obhajal na tihem petindvajsetletnico kakor višji prekurator sv. Sinoda.

Vnetje plina v Parizu. Včeraj popoldne so se vneli v Parizu na Sevastopoljskem bulvardu pod trotoarjem plini. Trotoarne plešče so bile na več krajih raztrgane. Ranjenih je bilo 12 oseb; trgovine niso bile poškodovane.

† Jožef Strobach. Na Dunaju je umrl 11. t. m. opoldne dunajski podžupan, državni in nižjeavstrijski poslanec Jožef Strobach. Rojen je bil 24. decembra 1852 na Severnem Češkem. Dvanajstletni deček je vstopil za vajenca v neko knjigotržnico. Z 18 letom je vstopil v poštno službo, a je l. 1871. izstopil in se zopet posvetil knjigotrštvu, l. 1883. je postal samostojen. V sredi 8. desetletja preteklega stoletja se je pridružil dr. Luegerju, ki je imel takrat le še malo privrženecv. Pri občinskih volitvah l. 1893. je bil Strobach izvoljen za člana dunajskega sveta. Z vsa vnemo je nadaljeval v družbi z dr. Luegerjem boj proti dunajski liberalni kliki, ki je bila l. 1895. poražena in dr. Lueger izvoljen za župana. A cesar ni potrdil dr. Luegerja za dunajskega župana. Krščanski socialisti so nato izvolili Strobacha za župana največje občine v Avstriji. Novi župan je izjavil z redko poštvovalnostjo, da hrani mesto za dr. Luegerja. Ko so se izpremenile razmere, je takoj odstopil kot župan, da napravi mesto voditelju dunajske kršč. soc. stranke. Stranka mu je bila hvaležna za zgled discipline in ga je vsakokrat izvolila za dunajskega podžupana. Rajnik se je odlikoval osobito na finančnem polju, ko ni bilo mogoče dobiti posojila za plinarne pri berolinskih, pariških in londonskih kapitalistih. Strobachu se je posrečilo dobiti posojilo v Berlinu in judovski kapitalisti so bili osramočeni. Rajni Strobach je imel na sebi nekaj ameriškega. Bal se ni nikogar in je brezobzirno izkušal doseči, kar je hotel. Niti pri vplivnih osebah ni delal izjeme. Dunajska kršč. socialna stranka, ki je je tako poštvovalno ljubil ne bo lahko nadomestila izgube, ki ji jo je povzročila Strobachova smrt. — Pogreb dunajskega podžupana Strobacha je bil v soboto imponanten. Med udeleženci so bili vsi občinski svetniki, mnogo poslancev, katoliška dijaška društva, častniške deputacije i. dr. — V cerkvi je bilo med drugimi navzočih mnogo ministrov, cesarski namestnik, rektorji visokih šol, deželni maršal, podpredsednik poslanske zbornice in mnogo poslancev i. dr. Blagoslov trupla je zvršil namestni škof, dr. Marschall. Na centralnem pokopališču je potem bilo več žalobnih govorov.

Telefonska in brzojavna poročila.

Slovanski časnikarski shod.

Opatija, 15. maja. Včeraj popoldne je g. Cejnek poročal o novi sodni praksi, ki sili urednike, da morajo pričati, dr. Beau-pré o novem tiskovnem zakonu, O. A. Markov o naročevanju časopisov na pošti in o potrebah ruskega gališkega tiska. Pri koncertu zvečer so zbudile slovenske pesmi najburnejše odebravanje. Danes popoldne nadaljevanje razprav o dopisovalnici in o Osrednji zvezi.

Volosko, 15. maja. Shod slovanskih časnikarjev je sklenil odločen protest proti načinu, kako preganjajo na Koroškem naročnike „Mira“.

Volosko, 15. maja. Hrvatje in tudi drugi Slovani očitajo Hribarju servilnost zaradi udanostne brzojavke cesarju.

Celovec, 15. maja. Mohorjevo ti-skarno so ob priliki šulvereinovega kome-za v nedeljo zvečer bombardirali s ka-menjem. Dvanajst velikih šip je razdrob-ljenih. — Zadnjo noč so razstrelili velikan-ski viadukt proti Dravi na Humbergu. Trije veliki stebri so razrušeni, ostali po-škodovani. Culo se je osem mogočnih strelav.

Celje, 15. maja. Predrzn zločinci so vlomili v trgovino Zampanutti in lekarno „Pri črnem orlu“.

Belgrad, 15. maja. Srbski listi za-htevajo, da se naj skupno s krets-kim reši tudi vprašanje Bosne in Hercegovine. Av-strijska uprava je neprestano obsedno stanje, ki ruiniira ljudstvo gospodarsko in narodno. Zahtevajo, da se osnuje iz Bosne samostalna narodna država.

Dunaj, 15. maja. V zalogi celuloze na škotski bastiji je nastal danes požar. Opoldne je zaloga eksplodirala s strašno detonacijo. Ognjegasci in radovedno občinstvo je vrglo na tla. Mnogo ognjegascv je težko poškodovanih. Ranjenih je do 50 oseb. Vsled razpoke so se razsule šipe pri so-sednjih hišah in ranile neko ženo, ki je stala pri oknu.

Praga, 15. maja. Nemci silno agiti-rajo vsled sklepa praškega občinskega sveta, ki prepoveduje nemške napise. Včeraj se imeli shod, na katerem so sklenili, da vse poizkusijo, da se razveljavi sklep, ki ga imenujejo protipostavnega in mu očitajo, da škoduje interesom trgovstva in obrti.

Budimpešta, 15. maja. 16.000 ko-vinskih delavcev stavka. Za jutri napove-dujejo splošno stavko.

Budimpešta, 15. maja. Izvrševalni odbor združene levice sestavlja delavni na-črt za bodoče zasedanje.

Bukarešt, 15. maja. Rumunska vlada je poslala turški vladi ostro noto, ki se smatra kot ultimatum. V Janini sta bila nameč od Turkov zaprta dva ru-munska uradnika. Rumunska vlada zahteva zadoščenja do 23. t. m., če ne, pokliče svojega zastopnika iz Cari-grada. Rumunska vlada je pri-pravljena za vsak slučaj in se bo obrnila do prijateljskih držav za pomoč proti Turčiji.

Trst, 15. maja. Pri včerajšnji operni predstavi v „Politeama Rossetti“ je se s karbolom zastrupil 18 letni Alfred Hirsch in je umrl.

Peterburg, 15. maja. Včerajšnji dan je bil miren tu in v večjih ruskih mestih. Bilo je le nekaj neznatnih demonstracij.

Sajgon, 15. maja. Neki vstaš, ki se imenuje Moritz Eduard Bernhard in trdi, da je potomec Buddhje, je dvignil upor proti Francozom. V bitki je padel en francoski stotnik in več vojakov, kakor tudi precej vstašev. Zdaj je mir, načelnik vstašev vjet.

Peterburg, 15. maja. Poleg Kuro-patkina je odložil poveljstvo tudi general baron Kaulbars. Kuropatkina in Kaulbarsa nadomestujeta generala Zarubajev in Lajmin.

London, 15. maja. Poročilo parnika „Hopsang“, da pričakujejo ruskega bro-dovja v Hongbaji, luki severno od fran-coske Indokine, je povzročilo v Honkongu veliko razburjenje. Pomorske bitke prič-a-kujejo med Formozo in Honkonom.

London, 15. maja. Sodi se, da se brodevje Roždestvenskega še vedno nahaja v zalivu Honkoe, tretje brodevje pa je kje v anamski obali. O baltiskem brodevju do-hajajo raznovrstna poročila.

Honkong, 15. maja. Sedemnajst voj-nih ladij so videli v sredo zvečer v odda-ljenosti 12 milj od Three Kinga. Trans-portne ladje so se prikazale v zalivu Knabe, 70 milj severno od zaliva Kamran.

Hamburg, 15. maja. Iz Peterburga je došla sem brzojavka za rusko ladjo „Gorjistan“, ki so ju tu predelali, naj se hitro vrne v Libave, da se združi s četr-tim brodevjem.

San Francisco, 15. maja. Carin-ski nadzorniki so odkrili 25000 zabojev, napolnjenih s 47 cm topovskimi krog-ljami, ki naj bi jih angleški parnik „Deepdene“ prepeljal na Japonsko. Kapitan je moral blago razložiti z ladje.

Vodna naprava na Savi v Tacnu.

Na Kranjskem so se dosedaj vodne sile uporabljale le za motorno moč v malih in večjih tovarnah, imamo pa že tudi v zadnjem času električne naprave kakor n. pr. v Fužinah, na Radovni in Bohinjski Bistrici, s kojima se vodna sila prenaša na več kilometrov daljave.

Druge jednake naprave se ravno sedaj projektujejo na Gorenjskem na reki Savi ali pa na njenih pritokih.

Obilo vodne sile, ki je dosedaj še spala v gorah in od prometa oddaljenih krajih naše kronovine, vzbudila je elektrika, s katero je možno na lahek način dovesti moč tudi oddaljenih vodnih tokov do obljudenih krajev, do železnice in prometnih zvez in isto v občini prid izkoristiti.

Nova taka naprava bo na Savi pri Tacnu, o kateri nam piše g. višji inženir F. Žužek:

Žezilna naprava, jez na zatvornice zgradil se bode v Medvodah in sicer 650m pod utokom Sore v Savo. Dolgost jezu meri 114m in njega višina 1,60m. Tu bode zgrajen čez Savo tudi železni most na katerem se bode vršila delovrša odpiranja 70 zatvornic. Ta most bode pa tudi odprt sosednim vsem in se istim skrajšal na ta način pot do kolodvora na štaciji v Medvodah. Na levem bregu določeno je 20m široko ustje dovajalnega kanala. Odtod odtokala se bode voda Sava in sicer 25 do 30 kubčnih metrov v sekundi po 12m širokem in 2700m dolgem kanalu do električne centrale v Tacnu in od nje po 350m dolgem in 25 do 50m širokem odtoku zopet nazaj v strugo Save.

V tej daljavi ima Sava pri nizki vodi 600m in pri visokih vodah 450m strmca, ki pride tedaj tu v poštev. Mogoče bode tedaj na lici elektrarne z novjšimi turbinami doseči 1600 do 1400 konjskih sil, zadnje pri najmanjšem vodnem stanju.

To vodno silo, preustrojeno v elektriko, pripeljati se ima po zračnem toku z 10000 volt napetosti na približno 9km do Ljubljane, do koder pride tedaj najmanj 1300 konjskih sil po raznih izgubah.

Med potjo projektuje se oddaja elektrike za gonilno silo in razsvetljavo v Tacnu, v Vižmarjih, St. Vidu, preustrojba črpalnih strojev mestnega vodovoda v Klečah, nadalje za Zgornjo in Spodnjo Siško, ni pa izključeno, da bode to omogočilo tudi napravo cestne železnice do vnožja Smarne gore in vrh nje.

Videti je tedaj, kolike važnosti za obrt in promet utegne postati ta naprava in to zlasti gledé na ceno toka, koja se bode pri meroma jako nizko nasproti sedanji ceni postavila.

Sedanja cena električnega toka v Ljubljani, vezana na drago proizvajanje in vedno menjalno ceno premoga, je gotovo taka, da je nemogoče istega vedno uporabljati. Razsvetljava, ako se ž njo še tako šteti, presegla navadno plinovo ali petrolejsko za najmanj trikratno ceno, delovrša strojev in tok za nje je pa tudi zbog udobnosti, kojoj daje, vendar-le še tako draga, da se mali obrtniki nje posluževati ne more, za veliko obrt pa je, zlasti za tovarne večjega obsega, še dokaj dražja, nego delovrša na par.

Da pri tacih okolščinah, posebno glede na okolnost, da utegne premog vsled raznih mogočnih razmer v ceni poskočiti ali pa istega celo zmanjkati, ni pričakovati v bližnji bodočnosti onega gmotnega uspeha, na kojem temelj je taka podjetja na par, je samo ob sebi umevno. Nasproti tem nejasnim odnošajem stoji pa stalno vodna sila, ki se poljubno uporablja brez izdatnih stroškov, in primeroma manjše investicije.

Naravno je tedaj, da bode zgoraj omenjeno podjetje s časom še pridobilo na vrednosti. Stroj se izboljšuje, izboljšuje se tako tudi proizvajanje in prepeljava električnega toka. Največje važnosti je pa tudi to, da bode padla cena s popolnim izkoriščenjem tako nizko, da ne bode presegla 10. del sedanje kupne cene.

Zbog tega je pa biti pravi krvavi boj za dobavo take koncesije, ker se podjetju stavijo od vseh strani le zapreke in tirjajo se odškodnine ki niso v nikakem razmerju z škodo oziroma kupno ceno posestev, ki pridejo pri napravi v poštev.

Da se podjetništvo reši ugovorov in nasprotstva, stori isto vse, kar mogoče in preplačava naravnost svet, vsled česar se isto tudi nada da bodo oni krogi ki se bodisi vsled stopinje uradov ali pa inače zanimajo za podjetje, to na zdravi podlagi zasnovano delo, kot javno koristno domače podjetje z vsemi močmi podpirali.

Ljubljana, dne 13. majnika 1905.
Fran Zužek,
višji inženir.

Slovenska kršč. socialna zveza.

Iz Brezovice. Naše izobraževalno društvo je pretečeno nedeljo po popoldanski službi božji na župnijskem dvoru zbranim občinstvu preskrbelo prijetno zabavo. Uporizorilo je vdruči burko: Pravica se je izkazala. Mej posameznimi dejanji je pevski

moški zbor kratkočasil poslušalce s tremi pesmami: „Slovenec i Hrvat“, „Domovina mili kraj“ in „Na planine“. Pevske točke so naši fantje pod vodstvom g. Benedika izvrstno izvajali; občinstvo jim je burno ploskalo. Dokaj smeja je pa povzročila burka. Vsa čast in pohvala igralcem, ki so bili brez izjeme vsi kos svoji nalogi. S srečno izbranimi kostumi, res mojstrskim kretanjem, različnim izgovarjanjem besedila zdravimi dovtipi so posnemali značaje, kakor jih burka slika. Po končani igri se je ljudstvo zadovoljno razšlo izražajoč z željo, da bi se jim kmalu priskrbelo zopet kako razvedrila.

Kat. delavsko društvo v Prevaljah na Koroškem ima redno vsak mesec zborovanje. Na zadnjem mesečnem zborovanju se je vršila radi smrti neumorno delavnega predsednika g. Englerja volitev novega predsednika. Izvoljen je bil gospod Brvar, ki se je v lepem govoru zahvalil za čast in obljubil, da bo storil kar je mogoče. Nato je govoril g. Leop. Abraham o tem, kako moramo spoštovati slovenski jezik. Phil. Fr. Kotnik je v poljudnem govoru orisal delovanje umrlega biskupa J. J. Strossmayerja in je izkušal na poljuden način raztolmačiti, kaj je jugoslovanska akademija, kaj je vseučilišče in kaj je umetniška galerija. G. tajnik Ferdo Lavrinec je poročal o najvažnejših svetovnih novicah, zlasti o tistih, ki se tičejo delavstva. Novemu gosp. predsedniku želimo najboljšega uspeha in trdnega zdravlja, da bo mogel težko nalogo vsem članom v korist izpolnjevati.

Delavsko društvo za Podlublje in okolico priredi v nedeljo, dne 14. maja popoldne ob 3. uri svoje redno mesečno zborovanje v društvenih prostorih. Mesečno zborovanje se vrši naprej vsako drugo nedeljo. Odbor.

Iz Moravč se poreča: „Slovensko katoliško izobraževalno društvo je pretečeno nedeljo priredilo ednodelno pred. g. Jos. Cegnarju ki je devet let uspešno deloval v lepi Moravški dolini, najpred kot kapelan meravški potem kot ekspozit na Vrhopolju. V natlačeno polni dvorani je predaval g. stud. phil. V. Režič, član „Kat. akad. društva Zarje“ v Gradcu o Slomškove pomenu za Slovence. Z isto pazljivostjo kot njegovo predavanje na Cvetno nedeljo „O življenju starih Slovencev“ smo poslušali ta zanimiv govor. Mi kličemo mladim vrlim akademikom: „Med narod!“ Saj vas sprejema z odprtimi rokami, kotsvoje zveste sinove. Naše zdravo ljudstvo ne mara za neslane tuje budalosti, katere mu hočejo usiljevati veri in narodu izneverjeni liberalni učenjaki, rado pa sprejema akademike poštenega mišljenja. Na svidenje o počitnicah! Sledi deklamacija „Slovo od mladosti“. Naši krepki in korajžni fantje pa so ponovili „Novi zvon na Krtinah“. Posebno „berč Catelj“ je bil vsem všeč. Da smo se res težko poslovili od dragega nam prijatelja, znanca in učenika, pričta to, ker so bili do zadnjega kotička napolnjeni gostilniški prostori „Pri Jurku“, kjer so napičnice in pesmi klicale „gospodu Jožefu“: „Z Bogom! Srečo in blagoslov na novem mestu!“

Ženski vestnik.

ž Lekarništvo in ženske. Prusko naučno ministrstvo je dovolilo ženskam, ki napravijo izpit za farmacevtiko, da smejo izvrševati lekarniško obrt.

ž Zveza za varstvo mater. Zveza za varstvo mater se je osnovala na Nemškem. Zveza ima namen ščititi nezakonske matere in jim zagotoviti v gmotnem oziru dobro prihodnost. Zveza se hoče boriti proti zasramovanju in zaničevanju, ki so mu izpostavljene nezakonske matere. — Zveza ima sedež v Berlinu W. Leipzigerstrasse Nr. 42. To društvo bo tudi skrbelo za nezakonske otroke. Na Nemškem se rodi vsako leto 180.000 nezakonskih otrok, skoro desetina vseh porodov. Sedaj mora nezakonski otroci vzrasti v tujih hišah, kjer se nikdo zanj ne pobriga in ga zane-marja. Zato narašča število mladostnih zločincev, prostitutk in vlačug. Ustanovili so najdenišnice in sirotišnice, vendar nima varstvo otrok toliko uspeha, če se ne varujejo ob enem matere.

ž Posledice steznika. Mnogo ameriških zdravnikov ginekologov se je izjavilo, da je raba steznika pri ženskah povzročila za naš narod več zla, kot vse vojne in epidemije. Posledice rabe steznika so: negibki stas, pokvarjeni taint, blede ustnice, onemoglost, hitro staranje obličja, rana uvelost kože, nervoznost in razdražljivost. Oči postanejo motne, brez sijaja, hoja nenaravna, kretnje prisiljene in porodi so težki. Če se vse to ne pozna pri eni generaciji žena, se v teku stoletja vsi ti simptomi nakopičijo in največ trpi pri tem narod, ki je že od prvih početkov telesno in duševno oslabil.

ž Ženske — ki vedno molče. To je nekaj zelo neverjetnega in vendar se tupatam dogaja. Korejska nevesta na primer

ne sme na dan svoje poroke nikoli govoriti, če prestopi to preprogo, postane smešna. Naproti prešnja svojega moža mora biti trdosrčna in nobena grožnja je ne sme pregovoriti, kajti vse pazi na nje in jo kara, če spregovori eno samo besedico. Neki liverpulski trgovec je imel jako jezično ženo. Ko mu je umrla, je prisegel, da bo vdovec toliko časa, dokler ne najde mutaste žene. Zasnubil je gospo, ki je bila sicer zelo zgovorna, a se je delala, kakor da nima govornice. Igrala je svojo mutasto vlogo izborna, ker je imel stari mnogo denarja in je upala za njim vse podedovati. Celih pet let ni spregovorila s svojim možem besedice. Po smrti moža je zares vse podedovala. Neki bruselski zakonski parček se je že na dan poroke tako skregal, da je žena v svoji jezi prisegla, da ne bo nikoli več spregovorila s svojim možem besedice. Držala je vestno svojo besedo in je bila prav vzor gospodinje: morda je njena molčečnost največ pripomogla k bišnemu miru. Neka gospa iz Brna je vsled nepremišljenega govorjenja izdala zavetišče svojega moža, ki ga je iskala policija. Posledica je bila, da so ga vjeli in vtaknili v ječo. Ženo je to tako bolelo, da je sklenila odslej molčati do konca svojega življenja. Ko se je mož povrnil iz ječe, ga je sicer ljubeznivo sprejela, a ni govorila ničesar. Tega se je držala do svoje smrti.

Belokranjske novice.

Nogo zlomil si je župan na Suhoru, g. Franc Tomc

Naglo umrl je Jakob Stefančič, posestnik z Božičnega vrha, fare Suhor. Gnal je živino na pašo ob 5. uri zjutraj, padel je in umrl. Bil je marljiv in skrben gospodar

Grozovito modrost je pokazal c. kr. deželni šolski svet, ko je sklenil, da naj bode nova šola na Lokvici, kamor naj hodijo otroci iz Grabrova in Slamne vasi (!) skozi hosto brez poti po kravih stezah, medtem ko so sedaj hodili po lepi cesti v Metliko! Gospodje, malo manj liberalnega duha, pa večkrat krajevno mapo v roke! O tem bomo še govorili! Pri-težba je že šla na ministrstvo.

Novi zastavi sta dobili mladeniška družba na Radovici in deklška družba v Crnomlju.

Štajerske novice.

š Nemška vzgoja. Kakšen je razloček med učenci, ki zahajajo v celjske nemške šole in med onimi, ki hodijo v naše zavode, se je že mnogokrat pokazalo: saj še ni dolgo tega, ko so naidebudi nemški pobili s kamenjem napadli železniški vlak, tudi še ni pozabljen slučaj, ko je prekrasno vzgojeni sin celjskega mestnega odbornika oklofotal svojega profesorja v šoli pred vsemi učenci itd. Da Schillerjev jubilej dostojno preslavijo, se naši mali tevtončki že naprej pripravljajo z vso pridnostjo. Pred par dnevi so se nabili po Celju slovenski lepaki, opozarjajoči slovensko ljudstvo na politični shod v Žalcu. Te lepake so učenci nemških šol po celem mestu potrgali. Ko so gimnazijski učenci bili pri tem kulturnem delu na voglu za gimnazijo, jih je stavila na odgovor neka nemška dama iz boljših krogov. Pa presneto bi jo bila kmalu skupila: vsa svojat se je nakrat vanjo zaletela in bi jo bila dejanski napadla s črtali in kamenjem, če ne bi bil prišel zraven gospod, ki je pregnal naidebudi nemško mladino s palico. — Značilno je, da ta slučaj ni pojedini nego da se slične stvari dogajajo dan na dan. Primerno je pa ravno sedaj to navesti, ko celjska „vahtarca“ povdarja prelepo nemško vzgojo in blati od številke do številke slovensko mladino.

š Južna železnica. Pri kolodvoru v Št. Ilju v Slov. gor. je postavila zraven tira Südmarka svoj „šild“, na katerem z velikimi črkami priporoča svojo gostilno „Südmarkhof“. To je škandal! To je izživanje!

š Poročil se je c. kr. davčni pristav g. Josip Tajnik z gospodično Cilko Klopčič.

š V znamenju Schillerjevega jubileja. Kako blagodejno vpliva Schiller na naše celjske Nemce in kako se razlikuje od Slovencev, kaže jasno slučaj, ki se je dogodil minolo nedeljo v gostilni Gsund v Celji. Tam se shajajo nemškutarski komiji, ki tvorijo avant-gardo pri vseh izzivajočih nemškutarskih prireditvah. Pri takem shodu v nedeljo so vinopolni možje v svoji navdušenosti se začeli take pretepati, kakor kažejo včasih znamenite slike v „Fliegende Blätter“ iz nemških vasi ob cerkvenih žegnanjih. Eden izmed pretepačev je bil tako izdelan da bo težko okrevati, drugi so pa bolj ali manj ranjeni. Sploh pa naši gospodi ne bo škodovalo, če si včasih medsebojno kri puščajo.

Po svetu.

Koliko bucik se porablja na dan? Neki angleški list je izračunal, da se v Evropi porablja na dan 84 milijonov bucik, (botonk, knoflic). Ako ceamo prebivalstvo Evrope na 240 milijonov, in če iz gublja vsak tretji človek eno buciko na dan, se jih torej porablja vsaki dan 84 milijonov. Od teh 84 milijonov bucik jih izdeluje na dan samo Anglija 54 milijonov, Francija 20 milijonov in Nemčija z drugimi deželami vred 10 milijonov. Vsakdanja uporaba bucik v Evropi reprezentuje vrednost približno 24000 kron.

„elezna volja.“ V Njuhavnu v Ameriki je dobila 93 letna zamorka, ki je pehajala v večerno šolo, med 250 součenkami izpričevalo z odliko. Ta ženska, ki se imenuje Zan Evame, je bila včasih sužinja. Dolgo je želela, naučiti se brati in pisati ter se še nadalje izobraziti. Toda razne nezgode in težko delo ji je to onemogočevalo. Šele sedaj na visoko starost ji je bilo to mogoče zadobiti, po čemer je hrepnela. Njen uspeh je lepo izpričevalo železne volje in vstrajnosti.



Slov. katol. akad. društvo
„Danica“ naznanja vsem p. t. staršim in članom pretušno vest, da je njen član, gospod

Karol Ojstriš
stud. iur.

v soboto ob pol 7. uri zjutraj po dolgi in mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče v 23. letu mirno zaspal v Gospodu. 1016

Ljubljana, dne 15. maja 1905.

Vabilo

na

VI. redni občni zbor

„Kmetijskega društva“

v Loškem potoku

registrovane zadruge z omejeno zavezo

ki bode

v nedeljo dne 28. maja 1905, ob 4. uri popoldne

v društvenih prostorih.

Dnevni red:

1. Pregledovanje računov za l. 1904.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Potrjenje letnih računov za l. 1904.
4. Volitev štirih članov načelstva.
5. Volitev nadzorstva.
6. Raznoterosti.

1002 Načelstvo.

Razpisuje se služba

organista in cerkvenika

1011 3—1 v Ribnici

katera se ima nastopiti s 1. julijem t. l. Prednost imajo oni, ki znajo voditi večji pevski ali tudi tamburaški zbor. Oglasiti se je zanj do 1. junija pri župnem uradu v Ribnici.

Hlapce za konje

kateri so vajeni s capinom delati in v gozdu krele vlačiti,

1010 3—1 sprejme

parna žaga Hornwald pri Kočevju.

Plača 64 K na mesec.

Dobro idoča gostilna

z lepim vrtom pri državni cesti blizu Ljubljane se odda s 1. junijem v najem ali

1014 3—1 na račun.

Vprašanje pri upravnistvu tega lista.

1015 3—1 Kupiti se želi

dobra molzna krava.

Naslov: M. Jémeo, trgovina Ljubljana.

„Katoliška bukvarna“

in
prodajalna „Katol. tisk. društva“
v Ljubljani

priporoča nova oficijelna molitvenika:

Šolski molitvenik

po katekizmu in obrednih knjigah.
Spisal dr. Gregorij Pečjak, katehet
v Ljubljani.

Cena: rudeča obreza 80 vin., zlata
obreza K 1'20; pri naročilih na po-
samezne izvede po pošti 10 vin. več.

Večno življenje.

Molitvenik po katekizmu in obrednih
knjigah.

Spisal dr. Gregorij Pečjak, katehet
v Ljubljani.

Cena: rudeča obreza K 1'20, zlata
obreza K 1'60; posamezni izvod po
pošti 10 vin. več.

Častiti gospodje kateheti dobijo pri
skupnih naročilih na 10 izvodov en
izvod brezplačno; na vsakih 20 iz-
vodov pa damo po tri iztise kot
nameček.

Ciril-Metodove biškote

zahtevajte slovenski rodoljubl v
vsaki prodajalni in pekarni. Ti
piškoti so najboljši.

Naročila sprejema družbin založnik S
H. Škerl, Sv. Ivan pri Trstu.

Prodaja

raznovrstne zarezne
in zidne opeke

po nizki ceni pri

Angelu Aita

opekarna DRAGA-IG
pri Ljubljani. 318 6-6

Hlodi

Nova parna žaga v Ljubljani kupuje,
začenši od 15. maja t. l. hlode po sledeči
ceni:

	I	II	III
Hrastovih blodov od 25 cm debeline naprej K 30, 25, 20			
Bukovih „ „ 28 „ „ „ „ 14, 13, 11			
Jelkovih „ „ 24 „ „ „ „ 16, 15, 14			
Smrekovih „ „ 20 „ „ „ „ 17, 16, 15			
Borovčevih „ „ 22 „ „ „ „ 16, 15, 14			

dolgost od 2 metra naprej. Cene se razu-
mejo per kubik meter franko državni kolo-
dvor, Ljubljana. 255 c (24)

Za daljša pojasnila blagovolite se obrniti na A.
Deghenghi v Ljubljani.

Primerna birmanska darila

oblek za dečke in deklice v najlepši in najfinejši izpeljavi po čudovito
nizkih cenah v angleškem skladišču oblek. — Ondi je v
zalogi tudi največja izbira 1004 3-2

najfinejše konfekcije za gospode in dame.

Oroslav Bernatovič, Ljubljana,
Mestni trg 5.

Rezbarski pomočnik

za cerkveno delo se takoj sprejme.
911 4-4 Dela je za delj časa.

Naslov: Jakob Golobčič, podobar
Sv. Tomaž pri Ormožu, Štajersko.

Velika, lepa

omara za knjige

(renesančni slog) se ceno prod. 999 3-2
Naslov se izve pri upravi našega lista.

Knjigarna

J. Krajec nasl.

v Rudolfovem

priporoča iz lastne zaloge

spise Krištofa Šmida.

Do sedaj so izšli sledeči zvezki:

- I. zvezek: Ljudevit Hrastar. — Golobčič. Posl. P. Hugolin Satt-
ner. (Drugi natis.) Mehko vezan 60, trdo 80 v.
- II. „ Jozafat, kraljevi sin Indije. Posl. P. Flor. Hrovat. (Drugi
natis.) Mehko vezan 60, trdo 80 v.
- III. „ Pridni Janezek in hudobni Mihec. Posl. F. Flor. Hro-
vat. Mehko vezan 80, trdo 1 K.
- IV. „ Kanarček, Kresnica, Kapelica v Gozdu. Posl. P. Hu-
golin Sattner. Mehko vezan 40, trdo 60 v.
- V. „ Slavček. — Nema deklica. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko
vezan 40, trdo 60 v.
- VI. „ Ferdinand. Poslovenil P. Flor. Hrovat. Mehko vezan 60,
trdo 80 v.
- VII. „ Jagnje. — Starček z gore. P. Flor. Hrovat. Mehko ve-
zan 70, trdo 90 v.
- VIII. „ Pirhi. — Ivan, turški soženj. — Krščanska obitelj
(družina). Posl. P. F. Hrovat. Mehko vez. 60, trdo 80 v.
- IX. „ Hmeljevo cvetje. — Marijina podoba. Posl. P. Flor.
Hrovat. Mehko vezan 60, trdo 80 v.
- X. „ Ludovik, mladi izseljenec. Posl. P. Flor. Hrovat. Mehko
vezan 60, trdo 80 v.
- XI. „ Najboljša dedščina. — Leseni križ. Posl. P. F. Hrovat.
Mehko vezan 40, trdo 60 v.
- XII. „ Roza Jelodvorska. — Izdalo Katoliško tiskovno društvo
v Ljubljani. Mehko vezan 60, trdo 80 v.
- XIII. „ Sveti večer. Posl. Fr. Salezij. Mehko vezan 60, trdo 80 v.

Spisi Krištofa Šmida se bodo nadaljevali. Name-
njeni so naši mladini ter so bili čestokrat pri-
poročeni od raznih strani. Primerni so kot darilo
ob vsaki priliki, zato je tudi na zahtevanje ve-
čemo v primerno obliko.

Lepa birmanska darila!



Krasna darila
za birmo,
kakor ure, ve-
rižice, križce,
obeske, pr-
stane, zapest-
nice, sploh

najrazličnejšo zlatino in srebrnino v mo-
dernem secesijonističnem slogu po najnižjih
cenah priporoča p. n. občinstvu,

Fran Čuden

urar in trgovec v Ljubljani,
Prešernove ulice, filijalka na Mest-
nem trgu. 256 52-15.

Novi ceniki tudi po pošti brezplačno.

Veliko zalogo absolutno zajamčenega

pristnega vina

priporočano opetovano od knezoškof.
ordinarijata ljubljanskega p. n. vlč. gg.
župnikom za mašna vina, ima

Kmetijsko društvo v Vipavi.

Izborna kvaliteta; belo po 40, do
50 kron, sortirano najfinejše do 60
kron, rdeče po 35 kron postavljeno
v Postojno ali Ajdovščino. Izpod 56
litrov se ne oddaja; na debelo po do-
govoru ceneje. Prevara izključena,
ker je klet pod nadzorstvom dekana
vipavskega. 1731 31

V zalogi je tudi tropinsko
žganje. Za zadrage in večje mno-
žine izjemne cene,

Za obilne naročbe se priporoča
Kmetijsko društvo v Vipavi.

Hiša

naprodaj ali v najem.

Enonadstropna hiša v Št. Vidu pri Zati-
čini, v katere pritličju je dobro vpeljana
pekarija in prodajalna ter klet, v
prvem nadstropju pa dvoje stanovanj, pri-
pravna tudi za vpokojenega duhovnika ali
uradnika, se s sadnim vrtom ob tekoči vodi
proda pod ugodnimi pogoji ali pa dá za
več let v najem. Takojšnje plačilo ni neob-
972 3-3 hodno potrebno.

Več pov. lastnik FRANC ZOREC, trgovec
v Ljubljani, Sv. Petra cesta 21.

Sprejme se

kapelnik

kateri bi podučeval že nekoliko iz-
učeno godbo na pihala. 973 3-2

Ponudbe in vprašanja radi pla-
čila sprejema

Načelstvo Vojaško V. dru-
štvo v Št. Vidu n. Ljubljano.

Zahtevajte pri nakupu

671 60-79

Schicht-ovo štedilno milo

z znamko „jelen“.

Ono je

zajamčeno čisto

in brez vsake škodljive primesi.

Pere izvrstno.

Kdor hoče dobiti zares jamčeno pristno,
perilu neškodljivo milo, naj pazi dobro, da
bo imel vsak komad ime „SCHICHT“ in var-
stveno znamko „JELEN“.

Jurij Schicht, Ustje, največja tovarna te vrste na evropski celini.



Varstvena znamka.

Dobiva!

se povsod